

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU
ISSN 1821-1070 Letnik XVII. št. 65-66 E-mail: pisarna@kredarica.org Novi Sad januar-junij 2017

20. OBLETNICA USTANOVITVE
DRUŠTVA SLOVENCEV KREDARICA

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK
PREŠERNOV DAN

MOJA DOMOVINA 2017

1997 - 2017
PRVIH 20 LET

Foto: Đorđe Veselinov

DRUŠTVO SLOVENCEV KREDARICA NOVI SAD 1997 - 2017 PRVIH DVAJSET LET

Zgodba o nastanku prvega slovenskega društva v Srbiji sega v leto 1991, ko je Slovenija postala samostojna država. To je tudi leto popisa prebivalstva. Ko je Franc Mihevc leta 1992 v novosadskem Dnevniku prebral rezultate popisa, kjer se je v Novem Sadu izjasnilo 545 Slovencev, ga je ta številka navedla na razmišljanje, kdo so ljudje, ki so se v tistih neugodnih časih opredelili, da so Slovenci. Dogajale so se velike politične spremembe, skupna država se mu je pred očmi razpadala, a Slovenci, ki so ostali izven matične domovine in novonastale države Republike Slovenije, so izgubili stik s svojimi sorodniki, saj so bile pretrgane vse povezave, onemogočeno je bilo potovati domov k staršem ali sorodnikom, v regiji je vladala vojna in blokada. Zanimalo ga je, kako bi skupaj lažje ukazali na svoje težave, se povezali z uradnimi predstavniki Slovenije, ki se ukvarjajo s slovenskim izseljenstvom. Bilo je jasno, da so postali izseljenci, pravzaprav ni vedel, kako so se imenovali, izseljenci, zdomci, ali celo tujci, vse mu je bilo zapleteno. Edina možnost potoovanja je bila viza za vstop v Slovenijo, ki so jo morali kot vsi drugi zaprositi na takrat najbližjem Veleposlaništvu Republike Slovenije v Budimpešti. Tu so ga napotili, naj se obrne na Slovensko izseljensko matico in Mihevc jim je ob koncu leta 1993 v pismu iznesel podatek iz časopisa in razložil situacijo, da bi mu februarja leta 1994 odgovorili na pismo, oktobra isto leto pa ga povabili na prvi uradni sestanek v Ljubljano. Janez Rogelj, takratni sekretar v ZSIM je sprejel Mihevc in mu dal napotke za ustanovitev društva. Tako je po vrnitvi iz Ljubljane začel iskati Slovence po Novem Sadu, dokler jih ni našel nekaj, ki so potem poznali še druge. Niso hoteli vsi javno izstopiti, bilo je tvegano, so rekli. Nekaj njih se je opogumilo in zbral je 22 podpisov prvih članov, ustanoviteljev prvega slovenskega društva v Srbiji. Na Ustanovni skupščini 25. februarja 1997 je uradno sprejet Sklep o ustanovitvi slovenskega društva, ki je bil pogoj za vpis v register in 13. maja isto leto je pri Sekretariatu za notranje zadeve v Novem Sadu, registrirano Društvo Slovencev kot društvo občanov. Leta 1999 je ime

društva dopolnjeno na Društvo Slovencev Kredarica. (Društvo je dobilo ime Kredarica, po najvišji meteorološki postaji in planinski koči v Sloveniji, ki se nahaja pod Triglavom v Julijskih Alpah na višini 2512 m. Prvo kočo Kredarice in tudi znani Aljažev stolp je na samem vrhu Triglava postavil Jakob Aljaž (1845-1927), slovenski duhovnik, planinar in skladatelj. Zanimivo je, da je Aljaž bil tudi častni član nekdanjega Planinskega društva Fruška gora).

Člani društva so se na začetku sestajali enkrat mesečno in si med seboj pomagali. Druženja so bila osebna, enostavna in pristna. Bili so težki časi, ljudje so se v društvu počutili varno, vsak dan je bilo vse težje. V politiko se niso mešali, bilo je treba preživeti. V društvo se je začela stekati humanitarna pomoč iz Slovenije in drugod, ki je bila v času gospodarske krize, inflacije in embarga dobrodošla. Ves ta čas je Veleposlaništvo v Budimpešti imelo za društvo poseben posluš, takorekoč protekcijo, kot so rekli, saj so se zavedali, da je neposredni in neizmerno vztrajni Mihevc skupaj z ostalimi Slovenci iz Novega Sada s spontanim združenjem na pragu uresničitve ključnega in zgodovinskega koraka za vse Slovence v Srbiji. Slovenska izseljenska matica, Ministrstva za izobraževanje, kulturo, za zunanje in notranje zadeve Republike Slovenije in Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, so društvu pomagali in ga usmerjali, predvsem pa omogočili, da se Slovenci izven domovine počutijo enakovredno kot Slovenci v matični domovini in zahvaljujoč temu so Slovenci tukaj dobili vse pravice, ki jih imajo Slovenci v Sloveniji, med ostalim volilno pravico, pravico do državljanstva po rodu in pravico do izobraževanja v matični državi. Preko poznanstev so člani društva posredovali svoje izkušnje tudi ostalim Slovencem v Zrenjaninu, Subotici, Beogradu in drugih mestih in jih vzpodbujali k ustanovitvi društev. Leta 2001 je Slovenija uradno vzpostavila diplomatske odnose s Srbijo in odprla Veleposlaništvo v Beogradu, kar je olajšalo nastanek ostalih slovenskih društev v Srbiji. Do tega časa je Kredarica že pomagala, da slovenski

potomci za potovanje v Slovenijo ne potrebujejo vize, da imajo svoboden prehod na slovenski meji, da dobivajo slovensko državljanstvo in urejujejo različne stvari kot člani slovenskega društva. Najpomembnejši dosežki za društvo so vse večje zanimanje za domovino pri mladih, ki so že tretja ali četrta generacija Slovencev, da se zavedajo svojega slovenskega porekla, da si želijo domovino svojih prednikov čimbolje spoznati, se naučiti jezika, želijo izvedeti čim več o domovini, si poiskati svoje korenine, se samopotrđiti v tej smeri. Sekcije društva, Mešani pevski zbor, Moška pevska skupina, Ansambel v okviru društva ne gujejo slovensko glasbo, Bilten Kredarica pa objavlja svoje članke v slovenskem jeziku. Pomembni so vsi člani društva, ki sodelujejo na prireditvah. Brez njih ne bi bili to, kar danes smo in želimo biti v prihodnje. Leta 2010 je vzpostavljen Nacionalni svet slovenske narodne manjšine v Srbiji. Če bi bili to edini rezultati dvajsetletnega delovanja, bi lahko bili z njimi še kako zadovoljni. Vendar pa je veliko tega, kar se ne da opisati, lepih spominov, ganjenosti, čustev in občutkov, da smo povezani z domovino in da nismo odrinjeni od domovine in popolnoma sami. Vse to povezuje vse nas v Kredarici in vse Slovence v zamejstvu in po svetu. Zato se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nas na žalost za vedno zapustili in sicer Francu Mihevcu-pobudniku ustanovitve, Francu Cevcu - prvemu predsedniku društva, Albertu Kužnerju- večletnemu tajniku in predsedniku društva, Desanki Poslon in Silvi Stakić – prvima učiteljicama dopolnilnega pouka slovenskega jezika, Stanislavi Ceraj Jatić- ugledni kostumografski SNG v Novem Sadu in kreatorki oblačil pevkam in pevcem zbora, Mihajlu Vlasovu-dolgoletnemu Miklavžu, Jožefu Kersniku, Franji Plohu,

Ernestu Pipanu, Emilu Volkarju st. in mnogim drugim. Slava jim!

Zahvala tudi tistim, ki so tudi od začetka z nami in nesebično pomagajo, Ivanu Zavrtaniku-sedanjemu predsedniku društva, Albinu Zavrtaniku, Rajku Mariću, nekdanjemu predsedniku društva in sedanjemu častnemu konzulu Republike Slovenije v Vojvodini, družini Kekić, Ivaz, Mihevc-Čolović, Vindiš, Kolman, Zlati Radisavljević, prvi urednici Biltena Kredarica, Angeli Arandelović, učiteljici dopolnilnega pouka, Jožefu Hertlu, dr. Milanu Breberini, Katji Juršić Huzjan, Mirku Pavliču, Mariji Lovrić in mnogim drugim, ki so imeli vizijo večjo in cilj višji, kot so se takrat, ko so vse skupaj začeli, zavedali. Vsem smo od srca hvaležni za ves trud in delo, ki so ga opravljali. Zahvaljujemo se vsem, ki so se skozi leta obstoja in razvoja društva priključili in enako srčno pomagali in so še vedno aktivni pri razvoju društva, družini Veselinov, Maletin, Veriš, Ajduković, Cvejić, Klemen-Mitrović in mnogim drugim. Velika zahvala še posameznikom ali organizacijam v Sloveniji in Srbiji, ki so imele posluh in podprle nastanek in razvoj društva, bodisi strokovno bodisi materialno in sicer: Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Združenju slovenska izseljenska matica, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport in Zavodu za šolstvo Republike Slovenije. Posebna zahvala napotenima učiteljicama Rut Zlobec in Barbari Goršić, Veleposlaništvu Republike Slovenije v Budimpešti in Beogradu, Nacionalnemu svetu slovenske narodne manjšine v Srbiji in ostalim inštitucijam v Novem Sadu, Vojvodini in Srbiji. Ponosno bi lahko zaključili, da trud ni bil zaman. Hvala!

Elza Ajduković, predsednica UO

IZJAVE POMEMBNIH ČLANOV, KI SO SE S SVOJIM DELOVANJEM VPISALI V ZGODOVINO NASTANKA DRUŠTVA

Franc Mihevc, pobudnik ustanovitve (1931-2015)

»Srečen sem da sta z našo pomočjo nastali še dve novi društvi Planika Zrenjanin in Sava Beograd. Priporočam, da se vsaj enkrat na leto zberemo v večjem številu.« (september 2002)

Franc Cevc, prvi predsednik (1919-2011)

»Jaz sem šele 1996 uspel oditi v Slovenijo. Po ulici sem iskal na koga naj se obrnem, kdo skrbi za Slovence iz bivše Jugoslavije.« (junij 2001)

Albert Kužner, sektretar in predsednik (1936-2011)

»V slovensko Društvo sem se takoj vključil. Na začetku nas ni bilo veliko, a pogledjte zdaj! Do tedaj sem poznal samo dva Slovence, kasneje sem bil presene-

čen koliko nas je. Z ustanovitvijo Društva smo ohranili slovensko identiteto.« (september 2001)

Silva Stakić, prva učiteljica (1931-2011)

»Kulturno društvo se mora ukvarjati s kulturo, a ona se začne z jezikom naroda, ki mu pripadamo. To je bil impulz za učenje slovenskega jezika.«

Desanka Poslon, učiteljica in organizatorka prireditve (1939- 2004)

»Šola slovenskega pouka kot je naša, ni redna šola. To je šola dopolnilnega pouka, oziroma šola za negovanje maternega jezika Slovencev in njihovih potomcev.«

Pripravila: Elza Ajduković

PROSLAVA OB 20. OBLETNICI DRUŠTVA

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

V Srbskem narodnem gledališču v Novem Sadu je bila 8. februarja 2017 centralna prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku. Na slavnostni akademiji je bil v ospredju program ob 20. obletnici nastanka prvega slovenskega društva v Srbiji, Društva Slovencev Kredarica. Na slavnosti so bili visoki gostje iz Slovenije in Srbije, med katerimi so bili minister Urada Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu, Gorazd Žmavc, veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu, nj. eks. Vladimir Gasparič, metropolit beograjski msgr. Stanislav Hočevar, župan Novega Sada Miloš Vučević, častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini Rajko Marić, predstavniki Nacionalnega sveta slovenske manjšine v Srbiji, predstavniki slovenskih društev v Srbiji in mnogi drugi ugledni gostje iz kulture in javnega življenja v Novem Sadu in Srbiji in člani ter prijatelji društva. Predsednik društva Ivan Zavrtanik je kot gostitelj pozdravil prisotne in poudaril pomembnost nastanka prvega slovenskega društva in se vsem zahvalil za pomoč, ki jo je bilo društvo deležno vsa ta leta. Slavnostni govornik je bil najprej minister Urada Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc, ki je poudaril pomen nastanka društva in vlogo slovenskih institucij pri ustvarjanju negovanja slovenstva izven domovine, potem je sledil župan Novega Sada Miloš Vučević ter častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini Rajko Marić in predstavnik Nacionalnega sveta slovenske manjšine v Srbiji Drago Zupanc. Vsi so vsak na svoj način z veliko pohval govorili o DS Kredarica, o ugledu in aktivnostih, ki si jih zastavljajo in uresničujejo, o vodilni vlogi, ki jo imajo in tudi kot vzoru drugim društvom in vsi so še posebno poudarili pomen nastanka prvega slovenskega društva tukaj v Srbiji v težkih časih ter predsedniku društva in vsem članom čestitali kulturni praznik in 20. jubilej.

Na akademiji je bil v osrednjem delu prikazan dokumentarni film, ki pripoveduje o zgodovini nastan-

Predsednik DS Kredarica Ivan Zavrtanik

ka Društva pod naslovom Prvih dvajset let po ideji in scenariju Elze Ajduković in režiji Maje Grgić. Film je realiziralo Društvo Slovencev Kredarica, finančno pa ga je podprl Nacionalni svet slovenske manjšine v Srbiji. Janez Rogelj predstavnik Slovenske izseljenske matice je po predvajanju filma spregovoril o teh časih uradnega nastajanja društva leta 1997 in čestital društvu ter še posebej pohvalil film, kot je rekel, da je filmska zgodba o društvu in zgodovinskih dejstvih, ki jih navajajo pripovedovalci, vzor vsem slovenskim društvom v zamejstvu in po svetu, kako naj bi delovalo društvo in kaj so njegovi cilji. Ivan Gruden, predsednik SKS France Prešeren iz Niša je kot predstavnik vseh društev v Srbiji prebral kratek esej o pesniku Francetu Prešernu največjemu slovenskemu pesniku.

Društvo Slovencev Kredarica je ob 20. obletnici dodelilo zahvale in priznanja izbranim institucijam in posameznikom za zasluge in zahvalo. Urad Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu je v znak priznanja za negovanje slovenstva izven matične domovine predsedniku Ivanu Zavrtaniku izročil visoko priznanje, ki ga je dodelil minister Gorazd Žmavc. Na proslavi ki sta jo vodila Nina Stanimirov Veriš in Boris Veriš so nastopili MePZ in MoPS Društva Slovencev Kredarica ter klavirski duo Ingmar iz Novega Sada. Po proslavi je sledil koktajl in druženje ob glasbi Ansambla DS Kredarica. Dogodek je v živo spremljala RTV Vojvodina in lokalne televizijske hiše iz Novega Sada, Kanal 9, TV Panonija, izjave ob dogodku pa so v osrednjem vojvodinskem dnevniku dali mnogi

Z leve: Miloš Vučević, Gorazd Žmavc, Aleksandar Petrović in Ivan Zavrtanik

ugledni predstavniki iz Slovenije, iz Novega Sada in Vojvodine, napovedi o dogodku in pregled po dogodku so objavili na Radiju Slovenija v oddaji Slovencem po svetu, v številnih časopisih in elektronskih medijih, E-rodna gruda, na portalu www.sovenci.si, pa so izšli obširni članki. Dogodek so podprli Urad Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu, Veleposlaništvo Republike Slovenije v Srbiji, Nacionalni svet slovenske manjšine v Srbiji, RTV Vojvodina, Srpsko narodno pozorišče, Mesto Novi Sad in župan, Slovenski poslovni klub v Beogradu, Podjetje Zavrtanik in Društvo Slovencev Kredarica iz Novega Sada kot organizator.

IZJAVE O DS KREDARICA OB OBLETNICAH DRUŠTVA

Magdalena Tovornik, državna sekretarka Urada, ob 5. obletnici DS Kredarica:

»Dragi rojaki, DS Kredarica je v sorazmerno kratkem obdobju opravilo veliko in vsebinsko bogato delo zlasti pri utrjevanju kulturne identitete in vzpostavljanju stikov in sodelovanju s Slovenijo. Ob tej priložnosti vam izrekam iskreno priznanje!«

Boštjan Kocmur, predsednik izseljenskega društva Slovenija v svetu ob 10. obletnici DS Kredarica:

»Začetki zahtevajo veliko posebnih prijemov, potem pa še nove ideje in predvsem voljo, vztrajnost in ljubezen do tega. Verjamem da vam tega ne manjka«

Jožef Keček, bivši konzul Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu in v Budimpešti, ob 15. obletnici DS Kredarica:

»Danes lahko s ponosom ugotovimo, da je Kredarica močno pionirsko društvo, ki so mu sledila vsa slovenska društva v Srbiji. Spomin me vrača nazaj, ko smo še v Budimpešti s takratno veleposlanico Ido Močvirnik in z vami pripravljali formalno zasnovo in temelje prvega društva Slovencev takrat.«

Miloš Vučević, župan Novega Sada, ob 20. obletnici:

»Novi Sad ima Kredarico, Kredarica ima Novi Sad. Posebna pohvala Društvu Slovencev Kredarica, ki po-

maga tudi pri povezovanju in negovanju medsebojnih odnosov obeh držav Slovenije in Srbije. Malo je takih v Novem Sadu, ki so toliko aktivni. Čestitke za prvih dvajset let« (8. februar 2017)

Ivan Zavrtanik, predsednik društva, ob 20. obletnici:

»Društvo Slovencev Kredarica je ustanovljeno z namenom negovanja slovenskega jezika, kulture in tradicije vendar v svojem dolgoletnem delovanju in aktivnostih ne neguje samo kulture svojega naroda, ampak povezuje tudi kulturo obeh narodov skozi dogajanja, ki jih organizira ali na katerih gostuje tukaj in v Sloveniji in s tem prispeva k uresničevanju multikulturalnosti v obeh državah in v regionu, a s svojim ugledom in javnim izstopanjem in izražanjem pozitivne slike o položaju slovenske nacionalne manjšine v Srbiji, daje vzor tudi drugim tako v Sloveniji kot Srbiji« (8. februar 2017)

Dorđe Veselinov, sekretar društva ob 20. obletnici:

»Od ustanovitve in občasnega druženja je Društvo Slovencev Kredarica preraslo v ugledno institucijo. Z razvojem društva se je pojavila potreba po razširitvi prostora in bolj resnem angažiranju. V okviru samega delovanja se daje povdarek na meddržavno kulturno sodelovanje s pisanjem in realizacijo projektov, ki su podprti s strani Ministrstva za Slovence v zamejstvu in po svetu. Vsekakor smo tu tudi desna roka za povezovanje med zainteresiranimi slovenskimi investitorji, kot spona pa tudi z Mestno upravo Novi Sad, s katero imamo zelo dobro sodelovanje. Vsem našim članom smo hkrati vez z matično državo Slovenijo in nudimo vse potrebne informacije, novosti in pravno pomoč, kolikor je v naši pristojnosti. Delovanje društva dopolnjujemo skozi bilten, ki je pokazatelj, koliko smo aktivni. Uredniški odbor se s pisanjem člankov trudi prenesti vsem članom najrealnejšo podobo multikulturalnih aktivnosti tako v Srbiji tako tudi v Sloveniji. Vse to ne bi bilo možno brez vsestranske pomoči Slovenije in članov, ki prispevajo k delu Društva in ga

MePZ DS Kredarica, dirigentka Dunja Huzjan

dvigajo na tako visok nivo. Tudi v bodoče bomo nadaljevali s povezovanjem med društvi, s čezmejnimi povezovanjem in sodelovali pri realizaciji skupnih projektov, najbolj pa vzpodbujali negovanje slovenstva».

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE JOSIPU LORBEKU PEPIJU

V okviru slovenskega kulturnega praznika in 20. obletnice društva je bilo v avli Studija M odkritje spominske plošče znanemu novosadskemu dirigentu, skladatelju in pianistu slovenskega porekla Josipu Lorbeku Pepiju, ki je bil tudi dolgoletni član DS Kredarica. Generalni direktor RTV Vojvodina Miodrag Koprivica in veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu, Vladimir Gasparič sta uvodoma opisala življenjsko pot Josipa Lorbeka in pomen njegovega

Z leve: Sead Lorbek, minister Gorazd Žmavc in Miodrag Koprivica

dela in slavnostno odkrila spominsko ploščo. Po odkritju plošče je bila razstava o življenju in delu Josipa Lorbeka Pepija, ki ga je pripravila njegova žena Emina Čamo Lorbek s sinovoma Seadom in Stašom Lorbek. Novosadski pianist Aleksandar Dujin s prijatelji je izvedel koncert Lorbekovih najbolj znanih skladb. Na prireditvi je bil minister Gorazd Žmavc s sodelavci z Urada za Slovence po svetu, predstavniki slovenskega veleposlaništva, častni konzul, predsedniki in predstavniki slovenskih društev v Srbiji in mnogi ugledni predstavniki iz javnega življenja Novega Sada, Vojvodine oz. Srbije.

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK PREŠERNOV DAN

Slovenski kulturni praznik Prešernov dan se zaznamuje 8. februarja na dan smrti največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Prešernov dan je prvič zaznamovan 1945, ko je Svet NOB Slovenije proglasil 8. februar za kulturni praznik. Prešeren je med ostalim avtor pesmi Zdravljica, ki je nastala 1844. Napisana je kot oda vinski trti, vendar je sčasoma postala veliko več kot to. Prešeren je hotel pesem objaviti v zbirki Poezije (1847), toda zaradi cenzure, ki je v nekaterih kiticah prepoznala nevarnost za takratno oblast, take verzije ni hotel objaviti. Ko je 1848 po marčni revoluciji ukinjena cenzura, je 26. aprila Zdravljica v Novicah končno zagledala luč sveta. Himna Republike Slovenije je sedma kitica pesmi Zdravljica, uglasbil jo je Stanko Premrl.

OBISK VISOKIH DELEGACIJ

VISOKA DELEGACIJA NA OBISKU V DRUŠTVU

Delegacija Ministra Gorazda Žmavca in Veleposlanika Vladimirja Gaspariča ter častnega konzula Rajka Marića, ki jo je 9. februarja sprejel predsednik Ivan Zavrtanik, je pohvalila vse in se zahvalila vsem, ki so sodelovali pri proslavi obletnice društva. Tudi predsednik Ivan Zavrtanik se je vsem visokim gostom zahvalil za prisotnost in veliko čast, ki so jo ukazali ob za Kredarico tako pomembnem jubileju. Pohvalil je tudi vse člane društva, ki so več kot pol leta pripravljali vse potrebno, da bi proslava potekala brezhibno. Oba dela včerajšnje proslave kulturnega praznika in sicer Odkritje spominske plošče Josipu Lorbeku Pepiju in Slavnostna akademija Prvih 20 let društva, sta bila po mnenju vseh na zelo visokem nivoju. To sma-

trajo zelo pomembnim tako za Slovenijo, kot za Srbijo in Novi Sad. Posebna zahvala še predsedniku Ivanu, Đorđetu, Seadu, Dejanu, potem Katji, Nini, Borisu, Zdenki, Jasmini, Sanji, Dunji, Borutu, Milanu, Jožefu, enako tudi učiteljici Rut in učencem Olji, Vuku, Zokiju in ostalim učencem, staršem in ostalim članom društva, Milanu, Draganu in vašim družinam. Posebna zahvala Emini Čamo Lorbek, avtorici razstave o življenju in delu Josipa Pepija Lorbeka pod imenom Neispričana priča. Hvala tudi režiserki Maji Grgić za potrpežljivost in razumevanje pri pripravi in snemanju filmov Prvih dvajset let, Slovenija v srcu in Fantje.

Elza Ajduković

GORAZD ŽMAVC IN MIHALJ NJILAŠ V RAZGOVORU O NADALJEVANJU SODELOVANJA

Podpredsednik Pokrajinske vlade in pokrajinski sekretar za izobraževanje, predpise, upravo in nacionalne manjšine – nacionalne skupnosti Mihalj Njilaš, je 9. februarja sprejel Gorazda Žmavca, ministra Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu. Gostitelji na sestanku so bili tudi Miroslav Štatkič, pokrajinski sekretar za kulturo, javno obveščanje in odnose z verskimi skupnostmi in Ognjen Bjelić, pokrajinski sekretar za regionalni razvoj, medregionalno sodelovanje in lokalno samoupravo, a prisostvoval je tudi veleposlanik Republike Slovenije Vladimir Gasparič. Sestanek je potekal v odprtem razgovoru, ki se je nanašal na možnosti izboljševanja vseh oblik sodelovanja med Slovenijo in Srbijo, v okviru tega pa tudi Vojvodine kjer, po besedah Mihalja Njilaša, v vsaki občini živijo in delajo pripadniki slovenske nacionalne manjšine. V izjavi predstavnikom medijev po srečanju je podpredsednik Njilaš povedal, da je izredno pomembno dogovorjeno poglobljanje sodelovanja med Slovenijo in Srbijo, posebno Vojvodino, saj kot je navedel, delimo prostor iste regije in na naši poti k Evropski uniji je ravno Slovenija eden od naših pomembnejših zaveznikov. „Slovenija nam pomaga s svojim delovanjem v Bruxellesu, preko svojih ekspertov, ki nam nudijo odgovore na številna vprašanja, posredujoč nam kakovostne izkušnje iz svoje prakse. Pomembno vlogo igra tudi slovenska manjšina v Srbiji in Vojvodini, ki šteje vse skupaj 4.000, od tega pa v Vojvodini živi 1.800 pripadnikov slovenske manjšine, a največje število jih je v Novem Sadu, Vršču, Subotici in Pančevu“, je poudaril Njilaš in ukazal na Društvo Slovencev Kredarica v Novem Sadu, ki predstavlja izreden primer sodelovanja, ki ga ustvarjamo. Njilaš je pripomnil da Pokrajinska vlada daje tudi finančno podporo vsem slovenskim društvom, ki se nahajajo na teritoriji AP Vojvodine in poudaril da Pokrajina izredno vodi računa o vseh pripadnikih nacionalnih manjšin, kot tudi o pripadnikih slovenske nacionalne skupnosti. On je podčrtal, da je to prioriteta naloga resorja na katerem je čelu in tudi Pokrajinske vlade. Prav tako je pomembno da je Slovenija država, ki je na četrtem mestu po svojih investicijah v Vojvodini in da obstaja resen prostor za napredovanje gospodarskega sodelovanja.

Gorazd Žmavc, minister za diasporo Vlade Republike Slovenije je navedel pomen Vojvodine v celotnem sodelovanju, ki ga Slovenija ustvarja s Srbijo, posebno ko se govori o posebnostih naše pokrajine glede negovanja svoje multikulturalnosti. Minister

Žmavc je posebno poudaril pomen strateškega partnerstva pri uporabi evropskih sredstev, poudarjajoč da je današnje srečanje dovedlo do skupnega zaključka da se mladim morajo ponuditi modeli skupnih projektov, ki jim lahko omogočajo delovanje in funkcijo v širšem prostoru, enako dobro v Sloveniji, kot tudi v Srbiji in Vojvodini, pa tudi širom Evrope. Kot je slovenski minister ukazal, je eden od takšnih projektov, ki naj bi opredelil skupni interes podonavskih držav v sklopu začetega sodelovanja podonavskih mest (Maribor-Noví Sad-Budimpešta).

Pokrajinski sekretar Ognjen Bjelić je ugotovil da se slovenski primeri dobre prakse v pripravi projektov in rasti kapacitet lokalnih samouprav širijo, kar je posebno pomembno, ko se govori o privabljanju investitorjev in skladov. Pokrajinski sekretar Miroslav Štatkič je navedel da obstaja resen prostor za širše kulturno sodelovanje in pozval slovenske kolege naj intenzivirajo kontakte, da bi opredelili modele bodočega sodelovanja ispred svojih institucij.

Gostitelji v Pokrajinski vladi so čestitali gostom iz Slovenije Kulturni praznik, velikega kulturni in državni praznik, ki se praznuje 8. februarja na dan smrti velikega slovenskega književnika in pesnika Franceta Prešerna in se praznuje tudi v drugih državah, kjer živijo Slovenci in obstajajo društva Slovencev. Prav tako so čestitke napotene tudi ob 20. letnici obstoja in delovanja Društva Slovencev Kredarica v Novem Sadu, enega od najuspešnejših na svetu.

Vir: Pokrajinska vlada
Prevedla: Elza Ajduković

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE V KREDARICI

V petek 12. maja 2017 je društvo obiskal Mitja Bervar, predsednik Državnega sveta in vodja kabineta Ariana Debeljak ter veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu Vladimir Gasparič so bili gosti predsednika društva Ivana Zavrtanika. Visoki gostje so obiskali pouk slovenskega jezika, kulture in tradicije, kjer jim je učiteljica Rut Zlobec opisala program dela in predstavila učence, ki so med ostalim rekli, da je njihova motivacija za pouk slovensko poreklo in želja za ohranjanjem jezika ali pa nadaljevanje šolanja v matični domovini. Predsednik Ivan Zavrtanik, kot eden med ustanovitelji, je opisal zgodovino nastanka društva in izpostavil ohranjanje slovenske identitete. Pogovarjali so se tudi o sekcijah, ki razen pouka delujejo v društvu in o manifestacijah, ki jih v ta namen organizirajo. Predsednik DS Mitja Bervar je opisal

področje delovanja resorja, ki mu predseduje, kjer je razložil, da je Državni svet svetovalno telo, ki šteje 40 članov z gospodarskega, socialnega, kulturnega, športnega področja. Mitja Bervar tudi osebno aktivno deluje v kulturi in športu kjer je govoril o lastnih izkušnjah in izpostavil svoje mnenje, da so enako kot sami izvajalci oz. umetniki ali športniki pomembni tudi tisti, ki so v ozadju kot organizatorji ali podporniki, ki si enako zaslužijo pohvalo, če ne še najvišja priznanja, ki se vsako leto dodeljujejo za dosežke na omenjenih področjih. Veleposlanik Vladimir Gasparič je potem še pohvalil društvo Kredarica, ki že 20 let predvodi po aktivnostih in pozitivno vpliva na ugled Slovenije v Srbiji. Tudi sodelovanje društva z mestno upravo Novi Sad ter Pokrajinsko vlado je na visokem nivoju in društvo veliko pozornost posveča temu delu, kar veleposlaništvo še posebej pozdravlja. Dodal je tudi, da bodo obisk nadaljevali pri predsedniku Vlade APV Igorju Miroviću, naslednji dan pa bodo gostovali še pri županu Novega Sada Milošu Vučeviću in se skupaj z njim in častnim konzulom Republike Slovenije v Vojvodini in častnim članom DS Kredarica Rajkom Marićem udeležili otvoritve Novosadskega sejma 2017.

Besedilo: Elza Ajduković

Foto: Dorđe Veselinov

ORGANIZIRALI SMO

ZGINITI V DRUGO REALNOST

Živjo, sem Srđan Veselinov in sem eden od zmagovalcev na svetovnem tekmovanju »2017 Escape room«.

Kvalifikacije za svetovno tekmovanje so v Sloveniji potekale v Ljubljani in Mariboru. Tri tedne po kvalifikacijah nismo vedeli, kdo je zmagal in smo že pozabili na tekmovanje. Na našo srečo so se organizatorji spomnili in nas poklicali dva tedna pred svetovnim prvenstvom, ki je potekalo v Budimpešti. Cela ekipa je res že pozabila na kvalifikacije in bili smo presenečeni, ko smo izvedeli, da smo se uvrstili na svetovno prvenstvo! Ko smo prišli v Budimpešto, so nam povedali, da tekmovanje poteka tri dni.

1. dan: kvalifikacije 12 ekip za 1. finalista

2. dan: kvalifikacije 12 ekip za 2. finalista

3. dan: finale <http://www.redbullmindgamers.com>

Za nagrado smo dobili brezplačno potovanje v Boston, kjer smo imeli delavnico na znani univerzi

MIT! V Bostonu mi je bila najbolj zanimiva delavnica, v kateri smo si izmišljali nove igre za naslednje Redbull mind games s profesorji in študenti, ki so pripravljali prejšnje igre. Presenetilo me je, kako so pripravljali Redbull mind games, kako majhne make-te so imeli, vse je bilo minimalno.

Z leve: Jaka, Jan, Srđan in Roman

Boston je res podoben evropskim mestom, evropski arhitekturi, ampak Amerika je zame prevelika. Če bi našel dobro delo in dobre prijatelje, bi za zmeraj ostal tam, ampak za zdaj ne bi, ker sem navajen na Evropo. Moje izkušnje v prvem letu študija v Ljubljani so dobre in slabe, človek se mora navaditi na drugačno okolje, drugačne ljudi, na daljavo in na to, da pogrešaš družino. Študij je težek, vse je dražje kot v Srbiji, ampak kot študent se res lažje znajdeš.

Srđan Veselinov

GOSTOVANJE ANJE ŠTEFAN

V četrtek 4. maja 2017 je v organizaciji učiteljice slovenskega pouka Rut Zlobec, vrhunska, večkrat nagrajena in izjemno priljubljena slovenska pripovedovalka, pesnica in pisateljica Anja Štefan predstavila svoje pripovedi za otroke in odrasle v prostorih DS Kredarica v Novem Sadu. Prireditvi so se pridružili tudi učenci in starši ter člani društva. Projekt gostovanja v Srbiji je v sodelovanju z Bralno značko Slovenije podprl Urad za Slovence po svetu. Anja Štefan se je rodila 2. aprila 1969 v Šempetru pri Gorici. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je študirala slovenistiko in anglistiko in 1994 diplomirala. Po diplomi je na

Anja Štefan in učenci DPS

Filozofski fakulteti nadaljevala s študijem na področju folkloristike in leta 1999 magistrirala. Deluje kot samostojna umetnica in je ena redkih profesionalnih slovenskih pripovedovalk in hkrati snovalka pripovedovalskega festivala Pravljice danes, ki ga vodi od leta 1998 (zadnja leta kot del tričlanske ekipe). Raziskuje pripovedno izročilo. Pesnica, pisateljica in pravljicarica svoja avtorska dela namenja predvsem otrokom. Avtorska besedila in priredbe ljudskih pripovedi redno objavlja. Leta 1993 je začela sodelovati z revijo Ciciban, v reviji Cicido pa objavlja od leta 1998.

VELIKONOČNA MAŠA

Msgr. S. Hočevár s člani DS Kredarica

Na praznični veliki ponedeljek 17. aprila 2017 je bila tradicionalno velikonočna maša, ki jo skupaj z metropolitom beograjskim Stanislavom Hočevarjem organizira društvo v cerkvi Ime Marijino v Novem Sadu. Mašo po tradiciji spremlja MePZ DS Kredarica pod vodstvom dirigentke Dunje Huzjan in orgelski spremljavi Jožefa Ritterja. Člani in prijatelji društva ter verniki so se v precejšnjem številu udeležili maše, potem pa nadaljevali z druženjem v prostorih društva, kjer so se pogostili z velikonočnimi dobrotami.

SLOVENSKI PILOTI V NOVEM SADU

Od 5. do 6. aprila 2017 so se predstavniki društva s predsednikom Ivanom Zavrtanikom na čelu srečali s slovenskimi padalci in vojnimi piloti bivše JLA, ki skupaj s člani vojvodinskih pilotov in padalcev vsako leto obišejo grobove pilotov in padalcev, ki so 7. aprila 1941 branili zračni prostor pri nemškemu napadu. Johan Melink, član Kredarice je skupaj z njimi bil na polaganju vencev padlim slovenskim pilotom v Krušedolu.

*Besedilo: Elza Ajduković
Foto: Dorđe Veselinov*

GOSTOVANJE KD LESKOVEC

V soboto 29. aprila 2017 je v organizaciji društva v dvorani Židovske občine v Novem Sadu gostovala dramska sekcija Kulturno društvo Leskovec iz Leskovca pri Krškem iz Slovenije, z gledališko predstavo *Žalujoči ostali*, komedije v treh dejanjih avtorja Branislava Nušića, v priredbi Zijaha Sokolovića, besedilo pa je v slovenski jezik prevedel Josip Vidmar. Dramski klasik, ki je aktualen v vsakem prostornem in časovnem zamiku, je publiko navdušil in kot je na koncu predstave povedala vodja dramske sekcije in dramaturginja predstave Mirjana Martinčič, je bila publika zelo vzpodbudna za igralce, saj se je lepo odzivala na igro. Tudi prostor v sami dvorani, kjer je že obstoječi dekor (zlati stoječi svečniki, lestenci, starinske omare in ogledala, žametni zastori) je dodatno obogatil sce-

Prizor s predstave *Žalujoči ostali*

nografijo same predstave, tako da je vse skupaj bilo še bolj avtentično. Igralci so igrali profesionalno, kot je v besedah zahvale povedal predsednik Kredarice Ivan Zavrtanik, predsednik KD Leskovec Janez Kerin, pa se je zahvalil za gostoljubje in opisal delovanje kulturnega društva, ki ima poleg dramske še več sekcij.

Poleg predstave je bila tudi razstava ročnih del sekcije za ohranjanje kulturne dediščine, ki jo vodi Boštjan Arh, ki je tudi sodeloval pri scenografiji same predstave. Tudi ostali člani v KD Leskovec, ki so poskrbeli za zvok, svetlobo, kostume, sceno, rekvizite so se maksimalno potrudili, da prostor prilagodijo zahtevam in prispevajo k popolnemu užitku. Večina v publiku je bila mnenja, da so gledališke predstave najboljši način negovanja slovenskega jezika in si tudi v prihodnje želijo čim več tovrstnih projektov. Gostovanje je poleg DS Kredarica, ki je poskrbel za dvorano in pogostitev, podprl Urad za Slovence po svetu, ki je omogočil tridnevno potovanje gledališnikov v slovenska društva v Srbiji in sicer v Kostolac, Gudurico in v Novi Sad, vse skupaj pa je povezala učiteljica Rut Zlobec. Zahvala vsem, ki so na kakršenkoli način prispevali k uspešni organizaciji dogodka, še posebej pa zvesti publiku, ki na ta način spoštuje prizadevanje vseh sodelujočih. Zahvala tudi Židovski občini ki je odstopila prostor za predstavo.

Besedilo in foto: Olivera Veselinov

BRINKE V NOVEM SADU

Društvo je 4. junija 2017 organiziralo nedeljski koncert v Kulturnem centru Novi Sad v dvorani Tribina mladih. Nastopila sta Ženska vokalna skupina Brinke pod vodstvom Tine Vahčič in Moška pevka skupina DS Kredarica pod vodstvom mag. Boruta Pavliča. Dirigenta, pevke in pevci so pripravili glasbeni program, kjer so predstavili najbolj znane in prečudovite slovenske pesmi prirejene za moške in ženske glasove. ŽVS Brinke delujejo od leta 2009 pod okriljem KUD Šentjurski oktet. V osmih letih se je skupina okrepila z novimi glasovi in je zelo pisana. Poleg Grosupeljčank v skupini pojejo pevke iz Kamnika, Ljubljane in okoliških krajev. Ta oddaljenost in dejstvo, da so med njimi mlade mamice ne vpliva na udeležbo na vajah in ostalih aktivnostih zbora. Novembra 2015 so si na regijskem tekmovanju odraslih pevskih zasedb osrednje Slovenije v Logatcu pripele srebrno priznanje, kar je posebna čast. Vsako leto pripravijo letni koncert, po številu nastopov in gostovanj pa prednjačijo pred ostalimi zbori. Njihovo petje spremljajo številni poznavalci in ljubitelji zbo-

Članice ŽVS Brinke

kotomirek.5.6.2017

rovskega petja, kar jim daje še večjo vzpodbudo za nadaljnje delo. Brinke so med seboj zelo povezane tako pri glasbenem ustvarjanju kot tudi druženju ob različnih priložnostih. Brin, po katerem so si nadele ime je dobro ukoreninjen in se je v devetih letih lepo razvil. Krasi ga 12 poganjkov, brinove jagode na njem pa so še kako čvrste in uporabne.

Moška pevka skupina, ki se odziva tudi na ime Fantje je skupina, ki je nastala 2004 in deluje v okvi-

ru DS Kredarica, svoj repertoar pa črpa iz bogatega slovenskega glasbenega izročila, ki ga prirejajo za moške glasove. Fantje so sodelovali na raznih prireditvah, ki jih prireja društvo ter gostovali po regiji in v tujini. Bili so večkrat v Sloveniji, nazadnje na vseslovenskem srečanju Dobrodošli doma 2016 v Ljubljani. Program nedeljskega koncerta je vodila Katja Juršič Huzjan, ki je med ostalim predstavila nastopajoče in se v imenu društva zahvalila za obisk. Po čudovitem koncertu je bila pogostitev v prostorih društva, ki se je nadaljevalo z druženjem in medsebojnim spoznavanjem dokler niso morale pevke kre-

niti proti domu. Poslovili so se, še preden je prišel čas slovesa, pa so jih Brinke povabile na Tabor zborov v Šentvid in jim izročile zahvalo in vabilo grosupeljskega župana dr. Petra Verliča. Tako je bilo tridnevno gostovanje po Vojvodini zaključeno z nedeljskim koncertom v Kredarici. Vmes jih je predstavnik društva dr. Aleksandar Cvejić popeljal po mestu na ogled znamenitosti, spotoma pa so za svojo dušo zapele v cerkvah in novosadski sinagogi in ugotovile da se tam čudovito poje.

Besedilo: Jasmina Veselinov

Foto: Dorđe Veselinov

HUMANITARNI KONCERT

Ansambel DS Kredarica je v sredo 22. februarja 2017 v okviru dogajanj ob 20. obletnici nastopil na dveh humanitarnih koncertih in sicer v Domu za učence in srednješolce s posebnimi potrebami v Novem Sadu in v Gerontološkem zavodu na oddelku za brezdomce v Futogu. Koncerta se je udeležil predstavnik društva Dorđe Veselinov in pomočnik župana Aleksandar Petrović, ki je nastopajoče predstavil publiku in pohvalil društvo, ki v svojem dolgoletnem delovanju zajema vse segmente multikulturalnosti in s svojimi humanitarnimi akcijami daje vzor tudi drugim. Pri nastopu so zaigrali znane slovenske polke in

valčke in mnoge tudi privabili k plesu. Vsi so se lepo zabavali, aplavz za zaslužen program pa je bil spremljan z ovacijami.

Ansambel DS Kredarica

SLOVENIJA NA FOODFESTU V NOVEM SADU

V sredo 17. maja je Slovenija sodelovala na manifestaciji Festival nacionalnih kuhinj Food Planet 2017, kjer se na mestnem trgu Novega Sada Novosadčanom in gostom glavnega mesta Vojvodine predstavljajo veleposlaništva ali predstavništva slovenskih podjetij s turistično in kulinarično ponudbo svoje države. Udeleženci so imeli priložnost poskusiti slovenske specialitete in v okviru 30 različnih nacionalnih kuhinj, spoznati kulturno dediščino Slovenije, kot tudi da uživajo v njeni tradicionalni narodni glasbi. V programu predstavitve je meščane nagovoril nj.eks. Vladimir Gasparič, veleposlanik Republike

Slovenije v Beogradu, ki je izpostavil da je Slovenija kot turistična destinacija zelo priljubljena pri turistih iz Srbije, ki med ostalim zavzemajo prvo mesto po obiskih v termah v Sloveniji in naštel najbolj priljubljene in najbolj znane slovenske jedi. Čestital je na izboru Novega Sada za evropsko prestolnico kulture 2021 in poudaril pomen kulture in turizma za gospodarstvo. Poleg tega se je zahvalil DS Kredarica za pomoč pri koordinaciji in poudaril pomen Kredarice v Novem Sadu, ki s svojim delovanjem pozitivno vpliva na vse večje zanimanje za jezik in kulturo in s tem tudi za Slovenijo kot turistično destinacijo. Društvo je prepoznavno po svojih aktivnostih in s tem krepi tudi sodelovanje, ki ga neguje veleposlaništvo s predstavniki mesta Novi Sad, Vojvodine in Srbije. Na prireditvi so bili tudi predsednik DS Kredarica Ivan Zavrtanik, častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini Rajko Marić in člani društva. Po uradnem delu programa je sledil glasbeni nastop Ansambla DS Kredarica, ki je s slovenskimi skladbami popestril degustacijo slovenskih jedi, vrhunskih vin in piva.

Besedilo: Elza Ajduković

Foto: Dorđe Veselinov

Nj.ex. Vladimir Gasparič

SEAD LORBEK, *pianist, skladatelj, podjetnik*

Ob 20. obletnici Društva Slovencev Kredarica 8. februarja 2017 je bilo v okviru proslave v Srbskem narodnem gledališču tudi slavnostno odkritje spominske plošče v Studiju M, posvečene skladatelju in dirigentu ter dolgoletnem članu društva Josipu Lorbeku, očetu Seada Lorbeka. Sead Lorbek je član Upravnega odbora in podpornik Društva Slovencev Kredarica, zato vam ga v duhu dobrega sodelovanja ob tej priložnosti predstavljam.

Ali bi mi, prosim, povedali kaj o sebi?

Ime mi je Sead Lorbek (krstno ime Stefan), rojen sem 26. novembra 1965 v Novem Sadu. Po očetu in dedku sem Slovenec. Oče Josip Lorbek Pepi, skladatelj, pianist in dirigent, član Big Banda Radio Novi Sad od njegove ustanovitve. Mati Emina Čamo Lorbek, likovna pedagoginja, slikarka in grafičarka, profesorica. Hodil sem v Osnovno šolo *Đorđe Natošević* od 1972-1980, Srednjo elektrotehnično *Mihajlo Pupin* pa končal 1984 v Novem Sadu. Po končani vojski sem se leta 1985 vpisal na Fakulteto tehniških znanosti v Novem Sadu na Oddelek za elektrotehniko-smer šibki tok. Nato sva leta 1989 s starejšim bratom Stašom odšla za leto dni v San Francisco v ZDA, kjer sva obiskovala šolo za ton mojstre, ki sva jo končala 1990, kot najboljša učenca v zgodovini Avdio Inštituta od ustanovitve 1974.

Kaj vas je navedlo, da ste se odločili za glasbo?

Imam različne nagnjenosti, najbrž je to genska pojojenost, saj izviram iz umetniške družine, zato sem usmerjen bolj proti umetnosti. V klasično Glasbeno šolo *Isidor Bajić* sem hodil od 1970 k Bosiljki Pajor, profesorici klavirja, izpopolnjeval se s pomočjo jazz inštrukcij mojega očeta, od začetka osamdesetih pa v jazz sekciji pri KUD *Svetozar Marković*, ki jo je prav tako vodil moj oče. Od petega leta igram klavir, tako da sem že zelo zgodaj začel z lastnim glasbenim izrazom. Rad ustvarjam uporabno glasbo, to se pravi tisto, ki je sestavni del nekega drugega umetniškega žanra-gledališče, televizija... Imel sem nekaj „bandov“, kjer sem igral klaviature in se ukvarjal z aranžerskim delom, posnetki so shranjeni v arhivu Radia Novi Sad. Sredi osamdesetih sem začel pisati prve skladbe z jazz tematiko, spomladi 1986 pa prejel nagrado za jazz temo na festivalu v Monacu. Potem sem prejel še nekoliko nagrad na razpisih za NOB pesmi (takrat še aktualnih), za skladbo in kakovost posnetka sem nagrajen v nemški reviji *Keyboards* leta 1989. Bil sem aktivni član v Big Bandu Radia Novi Sad od

Sead Lorbek

1990 do 1993 na mestu pianista, vendar ne kot stalno zaposlen. Še vedno komponiram in aranžiram različne glasbene žanre: jazz, scensko glasbo, glasbo za TV oddaje, otroške pesmi, festivalske skladbe.

Od 1990 do 1998 sem samostojno ali v sodelovanju delal na več kot desetih gledaliških delih v Subotiškem gledališču, v Gledališču *Duško Radović* v Beogradu, kot tudi *Narodnem gledališču* v Banja Luki. Vse skladbe so nastale v sodelovanju z znanimi pesniki za otroke in sicer Perom Zubcem, Laszlom Blaškovićem, Miroslavom Nastasijevićem. Leta 1993 smo Ratko Kraljević, Daniel Tavčioski in jaz na Unicefu objavili skladbo *Svete budi dete-Svet bodi dete*, kot protest in prošnja otrok da se konča vojna. Pri dolgoletnem sodelovanju z Ratkom Kraljevićem je še nastalo okrog trideset pesmi za otroke, nekatere so izbrane za otroški musical, ki je sedaj v pripravi, prav tako se pripravlja realizacija musicala *Laž in paralaž*, ki sem ga komponiral lani in bo najbrž prišel na repertoar v SNP-SNG Novi Sad 2018.

Od 2014 delam na Novosadski rapsodiji, koncertu za klavir in komorni mešani orkester, kjer pripravljam orkestracijo za multimedialni (glasba-video) projekt o novosadskem življenju in dinamiki našega mesta. Glasba temelji na sodobnem dožemanju teme in harmonije s primesjo klasičnega pa tudi jazz zvoka, ki naj bi ju spojil v fuzijski koncept z improviziranimi izventematskimi deli, ob kombinaciji klasičnih in modernih inštrumentov, dajajoč barvo, polnost in

ambient zvoka XXI. stoletja. Pred kratkim sem začel pisati članke vezane za tematiko pianizma in kulture v Novem Sadu za beograjske Večernje novosti in njihovo spletno stran.

Vaš priljubljeni skladatelj?

Quincy Jones.

Exit-glasbeni dogodek v Novem Sadu in koliko ste vključeni vanj?

Festival spremljam od ustanovitve in vsako leto rad obiščem kakšen koncert, ki je v osi mojega zanimanja, toda neposredno nisem vključen v organizacijo dogodka.

Kako poteka vaše delo?

Leta 1985 sem z bratom in očetom ustanovil enega od prvih zasebnih studijev za snemanje glasbe Sound art studio v Novem Sadu, ki je deloval do 1998.

Snemali smo avtorske projekte, scensko in gledališko glasbo, material za plošče in zgoščenke različnih izvajalcev, TV oddaje, festivalske pesmi (Kurioziteti: od 1991 do 1994 smo uspeli dokončati projekte za dvanajst LP (CD in kaset) plošč izdanih pod etiketo PGP RTB). Sodelovali smo skoraj z vsemi pomembnimi glasbeniki v mestu in širše. Prvotna zamisel je bila negovati avtorski izraz, vendar smo sčasoma zdrsnili v storitvene vode in snemali in producirali za druge. Nato smo se od 1995 do 1998 vrnili k produkciji lastne glasbe za potrebe TV oddaj ali gledališč. Iz tega časa bi izvil musical mojega očeta Josipa Lorbeka v produkciji Pozorišta mladih – Gledališča mladih, ki je doživel blizu petsto izvedb na odru za otroke, v režiji Voja Soldatovića. Nekje okrog 1998 soočen s splošno krizo umetnosti, sem se znašel v komercialnih vodah, spet povezanih z glasbo in se zaposlil v Mitro's Music Co., distributerju Roland in Yamaha inštrumentov v Srbiji in Črni gori, na mestu direktorja prodaje. Nekaj

KAREL LORBEK DRAGO 1904-1987

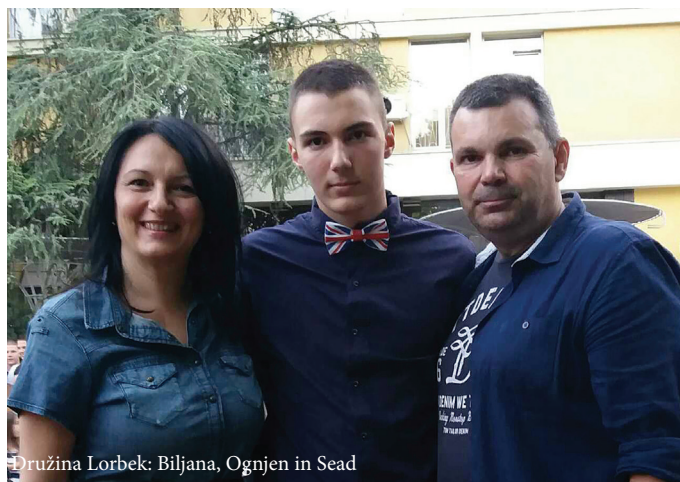
Rodil se je 31. januarja 1904 v Zrkovcih blizu Maribora v Sloveniji. Osnovno šolo je obiskoval v Brezju. S prvimi glasbenimi izkušnjami se je srečal v vašem zrkovškem gasilskem orkestru, kjer je kot mlad fant igral na raznih inštrumentih. Glasbeno izobraževanje je nadaljeval v Vojaški glasbeni šoli v Vršču, kjer se je razvil v izvrstnega fagotista in klarinetista. Že z osemnajstimi leti je bil fagotist-solist v beograjskem gardijskem orkestru. V letih 1925-1928 je končal Kapelniško šolo v Vršču. Kot kapelnik je služboval v Tuzli, Vranju in Karlovcu, kjer je dirigiral polkovni godbi. Vmes je bil tri leta vzgojitelj in predstojnik Oddelka za pihala v Vršču. Medtem, ko je služboval v Vranju je spoznal Mary Polemis, ki je bila takratna upravnica Doma za vojne sirote, ki ga je leta 1915 ustanovil Američan mr. Frothingam. Drago in Mary sta se poročila 4. avgusta 1932 v Vranju. Po prekomandi se je z Mary vrnil v Vršac, kjer je poučeval v Srednji glasbeni šoli od 1933-1936. Tu se jima je 14. septembra 1933 rodil sin Josip. Že 1936 so se spet selili in živeli v Karlovcu. V začetku II. svetovne vojne se Drago umika iz mesta v notranjost na podeželje, njegova žena Mary Lorbek pa z njunim sinom Josipom-Pepijem in svojo materjo Margareth iz Karlovca odhaja v Zagreb, kjer z veliko težavo dobivajo dovoljenje za izhod iz Neodvisne države Hrvaške in odhajajo v Maribor. Dragova zadnja postaja pred drugo svetovno vojno je bil Maribor, kjer je bil fagotist mariborske Opere.

Leta 1944 je odšel v partizane in se znašel na Gorenjskem v Prešernovi brigadi. Od tod so ga poslali v Belo krajino, kjer je v Črnomlju srečal Bojana Adamiča, ustanovitelja in kapelnika partizanske godbe na pihala. Ta godba je sprva štela osemnajst amaterskih godbenikov. Kmalu so se jim pridružili godbeniki iz revirjev, ki so prinesli s seboj poleg inštrumentov tudi pulte in note. Tako povečano pihalno godbo so razdelili na dva dela-s prvim delom je odšel kapelnik Jože Brun k 7. Korpusu, Drago pa je z drugim delom ostal pri glavnem štabu Slovenije. Drago Lorbek ni bil samo godbenik, temveč tudi skladatelj in aranžer. Za partizansko pihalno godbo je priredil vrsto skladb znanih partizanskih skladateljev-Komandant Stane, Na juriš, Svobodna je naša domovina, V boj, Za Titom, Koračnica Prešernove brigade, Naša vojska in druge. Partizanska godba na

pihala je popestrila proslave pomembnih partizanskih obletnic in s svojimi melodijami in koračniškim ritmom vžigala razpoloženje borcev.

Drago Lorbek se je po osvoboditvi zaposlil kot instrumentalni solist v mariborski Operi in Mariborski filharmoniji. Do upokojitve 1961 je bil honorarni profesor na Srednji glasbeni šoli, kasneje tudi stalni sodelavec te šole. V letih 1947-1951 je vodil mariborski Pihalni ansambel in nastopal v Komornem triu s flautistom Ernestom Grudnom in klarinetistom Franjem Stobrom. Za ta ansambel, ki je veliko snemal za radio Maribor, je pisal skladbe in priredbe. Najbolj znane njegove skladbe so Melodije iz novega sveta, Ples v ritmu mazurke in Pirovanje. Leta 1964 sta z Vladom Golobom ustanovila pihalni orkester MKUD *Herbert Svetel* na Srednji glasbeni šoli v Mariboru. Temu orkestru je bil štiri leta dirigent, dokler ni predal taktirke Janezu Jurgecu 1968. Za ta orkester je kot mojstrski poznavalec pihalne glasbe napisal veliko izvrstnih priredb. Drago Lorbek je vse svoje življenje posvetil glasbi, največji del pa pihalni godbi, ki je zahvaljujoč njemu postala ne samo obvezni del vsake proslave, ampak enakovredna s filharmonijo pri izvajanju zahtevnih skladb klasične glasbe in jaza. Kot instrumentalni solist, kapelnik, dirigent, skladatelj, aranžer in vzgojitelj mladih pihalcev je bil vzor tudi svojim učencem. Vrsta njegovih nadarjenih učencev se je odlično uveljavila v sodobni slovenski pihalni glasbi tedanjega časa in sicer Jože Detiček, Marijan Švagan, Branimir Slokar, Adolf Koletnik, Franc Semeković in Albert Kolbl. Za svoje plodno in obsežno delo je Karel Drago Lorbek prejel Medaljo zaslug za narod, Orden zaslug za narod III. stopnje, Orden zaslug za narod s srebrno zvezdo in Red Republike z bronasto zvezdo in veliko drugih odlikovanj v katere spadajo tudi nagrade, kjer je skupaj s svojim ansamblom v Keerkraadu na Nizozemskem 1970 prejel zlato medaljo, leta 1981 pa v Erlangenu v Nemčiji posebno pohvalo v najvišji umetniški kategoriji. Za častnega člana sta ga imenovala Združenje pihalnih orkestrrov Slovenije in MKUD *Herbert Svetel*.

Če bi pazljiveje prisluhnili prazničnim glasbenim radijskim oddajam tistega časa, bi slišali njegove odlične priredbe partizanskih skladb za godbe na pihala. Drago Lorbek je umrl leta 1987 v Mariboru.

Družina Lorbek: Biljana, Ognjen in Sead

let sem se zadržal tam, potem sem se na življenjskem razpotju razmišljajoč o prihodnosti star 37 let, spet vprašal: ali si želim priti v situacijo da v svojem petdesetem letu ostanem brez službe? Če bom odvisen od drugih, se to lahko hitro zgodi, zato sva z bratom Stašom leta 2003 ustanovila skupno podjetje SMS Music d.o.o. Novi Sad, ki distribuira klavirje znamke Kawai v Srbiji, Črni gori, Makedoniji in Republiki Srbski. V desetih letih smo postali najbolj ugledna firma, ki se ukvarja z distribucijo klavirskih instrumentov v Srbiji. Prejemniki smo večih nagrad za prispevek k ugledu znamke Kawai, za najprestižnejše kupce na teritoriju distributerja, leta 2015 pa smo prejeli od Kawai Europe GmbH pomembno priznanje za najuglednejšo kompanijo v Vzhodni Evropi, ki ji je edini uspelo vzpostaviti preboj v vse pomembne ustanove edukativnega in kulturološkega pomena v Srbiji. V zadnjih 13 letih smo prodali trikrat več naših Kawai klavirjev kot ostale vse firme skupaj. Zato tudi od 2014 vodimo pogajanja o proizvodnji za izdelavo pianinov v Novem Sadu. Že od same ustanovitve podjetja aktivno podpiramo kulturno življenje v Novem Sadu in širše. Odlični odnosi z Glasbeno mladino Novi Sad, Memorialom Isidor Bajić, Kulturnim centrom Novi Sad, kot tudi z izvrstnimi pianisti, so odlika naše družbene angažiranosti. Posameznikom ali institucijam smo donirali nekoliko digitalnih klavirjev in drugih instrumentov.

Od 2014 smo začeli z organizacijo koncertov in podporo bodisi v organizacijskem, bodisi v finančnem smislu mnogih umetnikov v sklopu raznih glasbenih projektov. Imamo lastno video produkcijo: Kawai klavirji Srbija, ki pomaga pri afirmaciji glasbenih umetnikov, ki potem spremljajo naše koncertne aktivnosti. Izdajamo avdio zapise kot podporo afirmaciji pianistične umetnosti, podpiramo umetnike pri predstavljanju publiki in sicer Tijano Andrejić, Nera Beljanski - Moraitika, Klavirski duo Ingmar s Slobodanko Stević in Aleksandrom Gligićem, Majo

Alvanović - Majamisty TriO... Edukacija novih kadrov je pomembna misija, tako da skupaj s Kawai Europe GmbH skrbimo za osposabljanje klavirskih tehnikov za vzdrževanje instrumentov. Leta 2015 in 2016 smo sprožili Kawai glasbeni festival v sodelovanju z Akademijo umetnosti iz Novega Sada in Fakulteto glasbene umetnosti iz Beograda. Želimo opredeliti denarne nagrade za najbolj nadarjene otroke na področju pianizma na nivoju srednje glasbene šole in akademije. Letos sodelujemo na prvem novosadskem Piano City-ju, ki propagira klavirsko glasbo na bolj sprejemljiv način, brez pretirane elitistične poteze namenjene zgolj poznavalcem ozkega kroga. Ves čas poslujemo v skladu s splošno gospodarsko klimo v državi, v največji meri pa se nanašamo na lastne moči in sposobnosti. Svetoval bi mladim, naj ne gledajo samo v državo ali ne iščejo zgolj zaposlitve, temveč sami sprejmejo izziv in poskušajo zgraditi kariero v okviru lastnih idej, zmožnosti pa tudi poguma in zagotoviti eksistenco. Le tako lahko naša družba postane enakopraven član neodvisnih in svobodnih narodov in nenazadnje večine bolj srečne evropske družbe.

Vaša družina?

Poročen sem z ženo Biljano, psihologinjo in družinsko psihoterapevtko in imava sina Ognjena rojenega leta 2002.

Vaše vezi s slovenstvom?

Moje poreklo je raznoliko in slovensko in angleško tudi nemško, pa vendarle je moj dedek Drago Lorbek, Slovenec, ki je rojen v okolici Maribora, omogočil mojemu očetu Josipu Lorbeku Pepiju dominantno slovensko poreklo. Zanimivo, da je moj oče sicer rojen v Vršču, kjer je moj ded bil kapelnik vojne muzike Kraljevine Jugoslavije, šele nekaj let kasneje živel v Sloveniji, ko se je njegov oče preselil v današnjo Slovenijo, kjer je živel v Mariboru do poznih pubertetnih dni. Kasneje se je oče vrnil v Novi Sad, kjer si je ustvaril družino, seveda sem tudi jaz dober del mladosti, v zimskih ali poletnih počitnicah odhajal v Maribor, se smučal na prelepem Pohorju, rad preživljal čas pri dedku, čigar je želja bila, da tudi jaz študiram v Mariboru. Na žalost, to ni bilo izvedljivo, saj je umrl nekje okrog moje odločitve o študiju.

Ali nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Ne vem kje bi začel, ali od tega da sem odrasčal v družini, kjer je bilo normalno, da se nam po stanovanju sprehajajo slikarji, kiparji, glasbeniki, pevci in igralci in da se tega z bratom nisva niti zavedala, šele kasneje sva ugotovila od kod so nama znani. Zani-

JOSIP LORBEK PEPI 1933-2010

Josip Lorbek Pepi je rojen 14. septembra 1933 v Vršču kot sin Karla Draga Lorbeka in matere Mary Lorbek, roj. Polemis, hčerke Angležinje Margareth Polemis roj. Cary in očeta Grka Polemisa, pomorskega oficirja. Pepi je otroška leta preživel selivši se od Vršca preko Karlovca, Zagreba in Maribora, kjer je hodil v osnovno in glasbeno šolo. Babica Margareth z njim govori angleško. Leta 1948 se je z mamo in babico preselil v Novi Sad in nadaljeval šolanje na gimnaziji *J. J. Zmaj* in Filozofski fakulteti in študiral anglistiko in germanistiko. Hotel je študirati medicino v Sloveniji, vendar ga je »izbrala glasba«, ki ji je enako kot oče, posvetil svoje življenje. Pepi je od otroštva obkrožen z glasbo, v družini so po očetovi in mamin strani bili muzikalni, babica je čudovito pela, tudi mama in teta sta bili glasbeno izobraženi.

V Novem Sadu je nadaljeval glasbeno pot in se izpopolnjeval v Avstriji na Glasbeni akademiji-smer jazz v Grazu. Igral je v privatni plesni šoli, bil korepetitor v srednji baletni šoli. V Mariboru je postal mečevalec in poučeval študente v Igralski šoli v Novem Sadu (učenci so bili znani igralci Boris Dvornik, Ciga Milenković). Ukvarjal se je s plavanjem in vaterpolom. Najbolj pa prevladuje talent za jazz. Nekaj časa je igral trobento v ansamblu Angela Vlatkovića, bil pianist v kvintetu Bogdana Dimitrijevića Džimija-tenor saksofonista in velikega prijatelja. V orkestru so igrali Mihajlo Miša Kelbli-klarinet, Triva Petrović-bobni in Julij Stefanidis-kontrabas. Leta 1958 so za Radio Novi Sad sklenili prvo pogodbo o stalnem angažmaju. Nastopali so na plesnih zabavah, čajankah v Zmaj Jovini gimnaziji in v Študentskem klubu v sedanjih Galeriji Rajka Mamuzića.

Pepi se je 31. maja 1958 poročil z Emino Čamo, umetnico in likovno pedagoginjo. Pepijeva priča je bil Stevan Radosavljević, prvi dirigent plesnega orkestra Radio Novi Sad, Eminin pa Jovan Soldatović, profesor in znani kipar. Emini in Pepiju sta se rodila sinova najprej 1963 Staša in 1965 Sead, ki sta bila vključena v glasbo in likovno umetnost. Emina in Pepi sta bila angažirana in uspešna vsak na svojem področju, pa sta sinova odraščala v njunem svetu.

Pepi je prirejeval svetovne hite za domače izvajalce, potoval z igralci in pevci. Na prvem Jazz festivalu na Bledu je nastopil s triom (Ladislav Rebek-Mračni-kontrabas in Triva Petrović-bobni). S skladbo Pozdrav Makedoniji je prvi uvedel ljudski motiv in v 9/8 ritem v jazz izvedbi in dobil pohvale, ki so ga vzpodbujale k razvoju vizije jazz-a. V času vojaškega roka blizu Zagreba se je med letom 1960 sprijateljil z zagrebškimi umetniki in glasbeniki, kvartetom „4M“ in Triom Boška Petrovića, vibrafonista. Pepi je nadaljeval z idejo o fuziji klasike in jazz-a, pa je na tretjem Blejskem festivalu 1962 nastopil v sestavi: Bora Višnjički-kitara, Ladislav Rebek-kontrabas in on na klavirju. Skladba Sećanja-spomini v treh stavkih, je bila navdihnjena s Šopenovo Polonezo v As-duru. Doživeli so ovacije, vendar tudi kritike, češ da je jazz originalna glasba, ki črpa ideje iz originalnih virov in ima svojo neodvisno razvojno pot. To je bila čista avantgarda, veliko prej kot pri svetovnoznanih umetnikih kot sta Dave Brubeck ali Michell Lefrange. Na istem festivalu je nastopal kot pianist Zabavnege orkestra Radio Novi Sad. Radio Novi Sad je obiskal ameriški glasbeni urednik Glasa Amerike in producent Newport Jazz Festivala Willis Conover, čigar kultne oddaje je poslušal ves svet. Z veliko pohval je izbral Pepijevih 12 skladb za trio in orkestrskih del za Big Band, s predlogom, da pride v Ameriko, vendar je ostal zvest Novemu Sadu, gostoval je povsod, imel veliko prijateljev, zelo pristno z ruskim Borodin kvartetom.

Pepi je napisal priredbo oz. prepev pesmi Anđelina Zuma

Zuma, za pevko Radmilo Karaklajić, ki jo je izvajala s kvintetom Bogdana Dimitrijevića. To je bil prvi singl v Jugoslaviji, ki je postal uspešnica in se prodal v rekordnih 100.000 izvodih. V svoji bogati karieri je ustvaril čez tisoč skladb in priredb. Od tega okrog sto avtorskih skladb za veliki Jazz orkester, več kot sto priredb, okrog deset skladb za Jazz trio in kvintet, veliko skladb za radio drame, za revolucionarne, zborovske pesmi, gledališko glasbo, otroški musical Gusarske priče-povesti, ki je imel preko petsto izvedb, poemo Slavuji-Slavčki plamenega venca v izvedbi Bisere Veletanlić, Dragana Tokovića in pevskega zbora SNP in nekoliko popularnih pesmi, med katerimi je najbolj znana Velike besede, za katero je dobil Bronasto kitaro v Sloveniji 1978, a 1979 prvo nagrado na festivalu v Portoriku, kjer je prvič imel managerja iz tujine. Za skladbo Festivalna balada, je dobil prvo nagrado na festivalu v Helsinkiju. Dobil je povelje Udruženja Jazz muzičara in Udruženja Saveza kompozitora Jugoslavije, razne plakete, diplome in priznanja za aranžmaje slovaških, rusinskih in madžarskih skladb. Najljubše so mu bile nagrade, ki jih je dobil na Festivalu v Radencih, letnem srečanju big bandov Jugoslavije na dano temo, ki jih je večkrat osvojil kot najboljši komponist in aranžer. Dobil je Iskro kulture KPZ Vojvodine za 1998. Razen na prvem in tretjem Jazz festivalu je sodeloval na čez 50 jazz festivalih po vsej Jugoslaviji: v Beogradu, Novem Sadu, Radencih, Valjevu in v tedanji Vzhodni in Zahodni Nemčiji, Madžarski, Rusiji. Po smrti prvega dirigenta Stevana Radosavljevića, je postal dirigent Plesnega orkestra RTV Novi Sad. Delil je mesto z glasbenikom in trobentarjem iz Budimpešte Rudolfom Tomšićem, ki je na njegovih skladbah Festivalna balada in Kontem 73, ustvaril antologijske solistične izvedbe. Med osemdesetimi leti je skladal in snemal z Novosadskim Big Bandom antologijske (In memorium, Zoranova igra-ples, Neoplanta Blues, Ujvideki Bop, Panonia Express...), ki so zaznamovale zlato dobo in zvok legendarnega Plesnega orkestra RTV Novi Sad. Pepi leta 1990 v Studiu M praznuje 40 let ustvarjanja. Gostje so bili pevka Lina Konkrist iz New Yorka, Lazar Tošić, bobnar, Miša Blam, kontrabasist iz Beograda in jazz pevka Dragana Kecojević, Pepijeva učenka in prva od pevk s katerimi je delal (Julija Boroš, Jana Kubička). Po letu 1993 je moral Pepi v pokoj in kmalu se ugaša znani Plesni orkester RTV Novi Sad. S težkim srcem in osebno užaljen, Pepi še naprej ustvarja. Z Josipom Kovačem Kikijem je ustanovil All Stars band kvintet, občasno sekstet, v katerem so nastopali mnogi novosadski glasbeniki. Prva postava je bila: Mira Čavić-pevka, Josip Kovač Kiki-tenor saksofon in flauta, Josip Bodor-bas kitara, Slobodan Živković-bobni, Fedor Marjanski-kitara in Josip Lorbek Pepi-klavir. Nastopali so po klubih Novega Sada, ki je bil središče jazz-a u Srbiji, kot tudi na jazz festivalih. Po tragični smrti Josipa Kovača Kikija 2002 se umika iz glasbe in se posveča družini, vnukoma Lazarju in Ognjenu. Njegov zadnji javni nastop je bil na Jazz festivalu v Novem Sadu leta 2008, kjer je kot posebni gost v orkestru Aleksandra Dujina nastopil z lastnimi skladbami. Vitomir Simurdić, urednik festivala je izrekel Josipu Lorbeku Pepiju javno zahvalo za blizu šestdeset let umetniškega dela in ogromno glasbeno dediščino, ki jo je zapustil za seboj, še pozebej jazz-a.

Po letu 2008 je Pepi zbolel za težko boleznijo in je 24. julija 2010 okrog polnoči umrl doma, v krogu svoje družine, žene Emine in sinov Staše in Seada Lorbeka.

Josip Lorbek Pepi je bil glasbenik, pianist, skladatelj katerega ime in delo bo ostalo zapisano v večnost zgodovine sodobne glasbe še posebej jazz-a. Večina njegovih skladb in posnetkov z „velikim orkestrom“ se nahaja v arhivu RTV Novi Sad in predstavlja ogromni kulturni zaklad Novega Sada in Srbije.

mivo je tudi poreklo očetove mame, babice Mary, ki je kot humanitarka s sestro Irin in mamó Margareth iz Anglije čez Grčijo po prvi svetovni vojni pristala v Novem Sadu in jim je osebno britanski princ Charles z vojvodinjo Camilo 17. marca 2016 odkril spominsko ploščo za zasluge sredi samega Novega Sada na vhodu v zgradbo v Katoliški porti 6, kjer so stanovali. Zanimiva je bila razstava o mojem očetu letos februarja ob odkritju spominske plošče, kjer so bili razen starih zelo redkih fotografij tudi zanimivi podatki, ki ne omenjajo samo očeta ali mame in njunih staršev, temveč zaznamujejo zanimiva zgodovinska dejstva tistega obdobja. Na primer babica Mary je morala plačati določeno vsoto denarja kraljevi vojski oz. državi, da bi se poročila s častnikom takratne Kraljevine SHS. Tudi naša družinska potovanja po Evropi so bila zelo zanimiva, redko kdo je takrat potoval izven Jugoslavije v tujino. Veliko sva se z bratom spontano naučila o zgodovini, umetnosti, zemljepisu, religiji in nenazadnje tudi o glasbi, spoznavala nove kulture in navade, tradicijo. Pa San Francisco, lahko rečem da sem imel zahvaljujoč staršem odprta vrata v svet že zelo zgodaj, za kar sem lahko samo hvaležen.

Društvo Slovencev Kredarica in Vi?

V društvo Kredarica nas je pred dobrimi desetimi leti včlanil moj oče, toda iskreno po moje nisem bil pretirano aktiven član. Lahko pa rečem, da sem v svojih aktivnostih, ki so zajemale različne kulturne manifestacije imel dobršno podporo društva, bodisi moralno, prijateljsko, bodisi logistično. Letos smo postavljane in odkritje spominske plošče posvečene mojemu očetu skladatelju Josipu Lorbeku v Studiju M povezali s proslavo dvajsetletnice društva Kredarica in z obema manifestacijama dobili, kot se to danes reče sinergijo, ki je proizvedla pomemben mestni dogodek, v katerem so vloge zasedle tudi širše politične institucije Slovenije, Vojvodine in Novega Sada.

Kaj bi sporočili članom društva?

Članom društva Kredarica bi sporočil naj svojo aktivnost v vsakem pogledu čim več povezujejo z društvom, naj pomagajo drugim članom, naj ne-
gujejo slovensko in tukajšnjo kulturo, naj delajo na popularizaciji, vendar tudi implementaciji aktivnosti društva u kulturno sceno Novega Sada in pokrajine.

Pogovor vodila: Marija Lovrić

UDELEŽILI SMO SE

ALAN FORD

Člani Kredarice so se 29. 02. udeležili gledališke predstave Alan Ford-vrnitev odpisanih, v koprodukciji Koperskega gledališča in Teatra 55 Sarajevo. Leta 1969 je v Italiji izšla prva številka stripa Alan Ford, ki je postal fenomen popularne kulture. V stripu so opisani junaki, ki so za zaslužek pripravljani kršiti vse zakone. Uprizoritev prirejenega scenarija Predraga Lucića v režiji Kokana Mladenovića je satirična in prilagojena današnji družbi.

KREDARICA NA 23. MEDNARODNEM SALONU KNJIG V NOVEM SADU

Na Novosadskem sejmu je bil od 6. do 12. marca 23. Mednarodni salon knjig in 22. Razstava umetnosti Art ekspozicija in Sejem izobraževanja Putokazi-Kažipoti. Sodelovalo je tudi DS Kredarica. Na stojnici Pokrajinskega sekretarijata za kulturo Izvršnega sveta APV smo razstavili izdelke založništva v slovenskem jeziku: biltene Kredarica. Poleg njih je bila na stojnici razstavljena tudi Zvita kura, slikanica za otroke avtorice Marije Lovrić. Izdaje so izzvale veliko zanimanja.

Stojnico izvršnega sveta APV je odprl 6. marca 2017 sekretar za kulturo. Salon knjig je bil poln nevsakdanjega umetniškega doživetja. V programu so bile številne predstavitve in promocije institucij ter posameznikov v založniški produkciji. Potem je mesto Novi Sad še promoviral dejavnosti kulturnih institucij v mestu. Vstop je bil brezplačen.

Marija Lovrić

NAŠA SLOVENSKA BESEDA

Na 11. manifestaciji Naša slovenska beseda, ki je bila 3. junija 2017 v organizaciji DS Planika v Zrenjaninu, je sodelovala tudi naša šola dopolnilnega pouka pod vodstvom učiteljice Rut Zlobec. V ekipi so bili zastopljeni otroci in odrasli. Pozdravno besedo je imel Rudolf Tot, predsednik DS Planika iz Zrenjanina. Potem pa sta Vera Popović in Milena Spremo pozdravili prisotne in program se je začel.

Sodelujoči: Ženska vokalna skupina Brinke iz Grosuplja, DS Triglav Subotica, člani DS Kula Vršac, Bela Crkva in Gudurica, DS Sava Beograd, DS Planika ter DS Kredarica Novi Sad. Udeleženci so bili dobro pripravljeni. Program je trajal okoli dve uri. Veselo noto so dali številni otroci. Vsako društvo ter učiteljice in osebe, ki so zaslužni da Naša slovenska beseda v Zrenjaninu tako močno zveni, so dobili zahvalo za udeležbo in darilo. Opažen nastop je imela ŽVS Brinke iz Grosuplja (Slovenija) s svojim repertoarjem, ki

se je končal s pesmijo Slovenija od kod lepote tvoje in petjem vseh prisotnih.

Manifestacija je bila visoke kakovosti, prikazala je prave vrednosti, kot so osemletna solistka iz DS Sava Beograd, pevec in kitarist iz Gudurice, recitatorji, napovedovalci, gospe, dramske skupine... še posebej pa gledališka skupina DS Planika, ki je pohvaljena in nagrajena v Sloveniji (Komedijska). Še vedno imam občutek, da vsi držijo dvignjene palce v znaku števila 11.

Program je bil v gledališču Toša Jovanović (baročnem poslopju iz 1839, enem od najstarejših na Balkanu), ki je bilo s svojimi ložami pravi izziv za otroke - povzpeli se in pokukati dol. Udeležencev je bilo 120, prijazni gostitelji so se pokazali kot zelo dobri organizatorji, skrb za osvežitev in skupno kosilo na koncu pa so samo del lepih vtisov s te manifestacije.

Marija Lovrić

MOJA DOMOVINA 2017

Društvo Slovencev Kredarica je od 24-26. junija 2017 v okviru projekta Moja domovina 2017 gostovalo v Oplotnici v Sloveniji. Skupaj s KUD Oplotnica so v nedeljo 25. junija v cerkvi sv. Barbara pripravili proslavo ob Dnevu državnosti republike Slovenije. V programu so sodelovali odrasli učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika, kulture in tradicije pod mentorstvom učiteljice Rut Zlobec in MePZ DS Kredarica pod vodstvom dirigentke Dunje Huzjan. Bil je prikazan film o nastanku društva pod naslovom DS Kredarica 1997-2017 Prvih dvajset let, ki ga je podprl Nacionalni svet slovenske manjšine v Srbiji. V bogatem in zelo čustveno obarvanem programu, ki je slavil domovino, so sodelovali pevski zbori iz Oplotnice in okoliških krajev in sicer ŽPZ KUD Oplotnica, MoPZ KUD Oplotnica, ŽPZ DU Slovenske Konjice, MoPZ Adolf Tavčar, MoPZ Ivo Štruc in MPZ Strune. Scenarij programa je pripravil Stanko Horvat iz KUD Oplotnica. Organizacijo gostovanja je vodil Đorđe Veselinov v imenu DS Kredarica, v imenu Občine Oplotnica pa so projekt podprli župan Matjaž Ortar, predsednik KUD Oplotnica Jakob Sadek, predsednica ŽPZ KUD Oplotnica Berta Nemec in Stanko Horvat, TD Oplotnica, Kmečke žene Oplotnica, ki so tudi pripravili in vodili sprejem z ostalimi sodelujočimi. Medijsko spremljavo je vodil Bojan Sinič, direktor in glavni in odgovorni urednik tednika Panorama iz Slovenske Bistrice. Osnovni namen projekta Moja domovina je negova-

nje jezika, kulture in tradicije in povezovanje Slovencev izven domovine s Slovenci v domovini ter krepitev medsebojnih vezi, kar je bilo ustvarjeno skozi proslavo, spoznavanje kulturnozgodovinskih znamenitosti na poti po Sloveniji z vmesnima postankoma v Ptuj in Mariboru in ogled Oplotnice in okolice ter medsebojno in pristno druženje po končanem programu. Urad za Slovence po svetu je skupaj z DS Kredarica podprl vsebinsko bogat projekt, ki Slovincem na obeh straneh veliko pomeni, saj krepi pozitiven odnos in oživlja ponos do »Moje-naše samostojne domovine Slovenije«. Zahvala vsem!

*Besedilo: Elza Ajduković
Foto: Đorđe Veselinov*

LIKOVNA KOLONIJA MOST NA SOČI 2017

Po dveh letih gostovanja Likovne kolonije v drugih krajih naše prelepe Slovenije se ponovno vračamo v Most na Soči. Težave s sredstvi povsod prisotne so malce skrajšale čas trajanja kolonije, vendar smo vsi srečni, da se ona kljub temu odvija z veliko pomočjo meščanov in dobre organizacije Slovenske izseljenske matice. Kolonija je potekala od 4. do 9. 6. 2017. Prišli su slikarji iz Anglije, Kanade, Hrvaške, Srbije, Nemčije i domači slikarji. Mentorica nam je bila vsem nam draga Monika Ivančič Fajfer. Tema letošnje slikarske kolonije je bila Most ustvarjalnosti, ki asocira na povezovanje našega porekla in sedanjega življenja. Rodile so se čudovite ideje v raznih tehnikah in slogih. Moje prvo delo je povezava Slovenije, Vojvodine in Havajev. Voda Pacifika, Donave in Soče ter cvetlični motivi hibiskusa, sončnic in planike s seveda mostom na Soči, ki jih vse povezuje. Drugo delo je bolj drugačna ideja o sodobnosti-medmrežju, ki nas povezuje, kjerkoli da smo. Pogoji za delo so bili solidni, vendar smo imeli deževno vreme. Spanje, prehrana in delo so bili relativno blizu. Najbolj nas je motil nenehen dež, pa smo bili pogosto mokri kot miši. Vse to ni motilo dela in druženja, gostitelji pa so nam ves čas pomagali. Prostega časa je bilo relativno malo, zato smo ga izkoristili za sprehode in druženje. Dea Volarič, drugače naša kolegica slikarka, nam je bila turistični vodič po mestu in okolici, kustos Miha Mlinar pa nas je peljal na ogled po arheoloških točkah v Mostu na Soči in pokazal arheološko zbirko Tolminskega muzeja, ki se nahaja v šoli. Dva dni pred zaključkom so se nam pridružili slikarji Društva slepih in slabovidnih iz Nove Gorice, ki so pod vodstvom Stanke Golob slikali s peskom in bar-

vami. To povezovanje slikarjev je bilo zelo zanimivo. Zadnji dan smo imeli skupinsko razstavo, ki je bila dobro obiskana, saj je bilo v toku regionalno srečanje društev Šole zdravja. Za njih je to bil velik doživljaj, nam pa v veliko čast. Hvaležni gostiteljem na gostoljubju, polni lepih vtisov, zadovoljni s slikami in z "deželo" v srcu, smo odšli na vse strani sveta v upanju za ponovnim srečanjem in druženjem.

Marijana Gregl Bikar

DOPOLNILNI POUK SLOVENSKEGA JEZIKA – NAJMLAJŠI UČENCI

ČAKANJE

Matej Konecky (12 let) je osvojil prvo nagrado na Unescovem foto natečaju Črna na Koroškem s fotografijo, ki jo je posnel ob rokavu Donave in ji dal ime Čakanje. Čakanje ob mrzlem vremenu kot je razvidno na fotografiji se mu je splačalo. Njegova učiteljica slovenskega jezika Rut Zlobec je kopijo fotografije podarila veleposlaniku Vladimirju Gaspariču na sprejemu slovenskih učiteljic v Veleposlaništvu Republike Slovenije v Beogradu.

Čestitamo!

Besedilo: Elza Ajduković

Foto: Matej Konecky

NOČ S SLOVENSKIMI KNJIGAMI V NOVEM SADU

Učenci dopolnilnega pouka slovenščine in drugi člani Društva Slovencev Kredarica Novi Sad so v Noči knjige 21. aprila, spoznali pripoved Anje Štefan z naslovom Petelinček in njegova suknjica. Po branju, pogovoru in reševanju nalog so začeli – tako kot petelinček v pripovedi – pripravljati pogostitev za prijatelje. Lonček, moka, mleko, ščepec soli... Spretno ročice so urno zmešale maso za pravične palačinke. Medtem ko sta dobri vili Zorica in Mirjana pekli palačinke, so učenci pripravili načrte za izdelavo lutk – junakov iz pripovedi in jih tudi ustvarili. Nekateri so uspeli pobarvati predloge za kamišibaj – predstavo ob slikah, ki jo bodo izvedli pri pouku. Po sladki pogostitvi so se najmlajši in njihovi starši poslovili, nekateri so s seboj odnesli knjige in Noč knjige nadaljevali doma. Med njimi so bili tudi Dora Mitrović, Matej Konecky in Luka Dimitrijević, ki so za sodelovanje na slovenskem literarnem natečaju Na oblakih domišljije prejeli priznanje in knjigo. Odrasli so druženje nadaljevali ob klepetu, branju poslanice in knjig. Pa tudi nekaj pravičnih palačink je še ostalo zanje. Prva Noč knjige v DS Kredarica se je zaključila ob 22. uri, odmevala pa je še zjutraj, ko so učenci pripravili kviz o

pripovedovalki, pisateljici in pesnici Anji Štefan. Vsi se zelo veselimo srečanja z avtorico, ki bo v začetku maja gostovala v društvih Slovencev v Srbiji.

*Učenci dop. pouka slovenščine
v DS Kredarica v Novem Sadu*

Najmlajši učenci DPS v učilnici DS Kredarica

S PRIJATELJI DO ZNANJA IN (S)POZNAVANJA

Dva in trideset učencev dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture v Srbiji je od 15. do 20. 6. 2017 gostovalo pri vrstnikih v Idriji in Novi Gorici. Udeležba pri pouku v OŠ Idrija in Frana Erjavca v Novi Gorici ter gimnaziji je učencem omogočila bogatenje besedišča in pozitivno vrednotenje slovenskega jezika, spoznavanje slovenskega šolskega sistema ter druženje z vrstniki. Bivanje pri družini gostiteljici pa je učencem dalo vpogled v način življenja v Sloveniji, spoznavanje kulture in slovenskih navad. Popoldanske aktivnosti so vključevale ogled znamenitosti v kraju in okolici: čipkarski festival, Antonijev rov, idrijski muzej, bolnica Franja, Divje jezero ... Kostanjevica s cerkvijo, z nasadom vrtnic, knjižnica, grobnica, Trg Evrope, Bevkov trg ... Obiskali so pesnico in pripovedovalko Anjo Štefan, ki je učencem predstavila in podarila svoje knjige, jim pokazala origanele ilustracij in jim povedala slovensko ljudsko pravljico. Na poti ob vrnitvi so se na kratko ustavili še v Ljubljani in si ogledali Plečnikove križanke, NUK, središče mesta s Prešernovim spomenikom, Julijino hišo, Tromostovje. O vtisih o gostovanju so nastali kratki otroški zapisi, ki iskreno in igrivo pričajo o dobrem počutju v Idriji in Novi Gorici.

DS DPS pod spomenikom Prešernu v Ljubljani

IDRIJA

»V Idriji mi je bilo najlepše pri prijateljicah in v šoli. Vsi smo se skupaj igrali. Čudovita sta grad in jezero.«

Dora

»Najlepše je bilo, ko sem z družino, pri kateri sem bil, šel na vožnjo z motorjem.«

David

»Lepo je bilo, ker smo veliko stvari delali vsi skupaj.«

Matej

»Všeč mi je bila šola, gostitelji so bili zelo prijazni, skupaj smo igrali namizni tenis.«

Kristian

»V Idriji je bilo prijetno vzdušje. Gostitelji so bili zelo simpatični in pozitivni. V spominu mi bo ostal tudi ogled Divjega jezera.«

Nikola

»V Idriji mi je bilo zelo lepo. Imel sem dobre in prijazne gostitelje. Zelo zanimivo je bilo v Antonijevem rovu.«

Dušan

NOVA GORICA

»Zelo lepo je bilo, ko smo peščili in se pogovarjali. Najbolj zanimivo je bilo, ko smo šli na mejo z Italijo.«

Dora

»Meni je bilo najlepše, ko smo bili skupaj, v skupini.«

Matej

»Najbolj všeč mi je bila šola.«

Kristian

»Čeprav nismo bili dolgo v Novi Gorici, mi je bilo mesto zelo všeč. Gostitelji so mene in brata peljali na ogled mesta. Mislim, da mi bo v spominu ostal mejni prehod na Trgu Evrope – prehod med Slovenijo in Italijo.«

Nikola

»V Novi Gorici smo imeli zabavne gostitelje. Mesto je zelo lepo in meja je zanimiva.«

Dušan

»Najbolj zanimivo je bilo, ko sem šel z gostitelji v Italijo na morje.«

David

Med udeleženci so se spletle nežne vezi. Koliko se bodo okrepile, bo pokazal čas. A naš cilj je bil dosežen. Tudi z vašo pomočjo. Zato se zahvaljujemo za finančno podporo Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport R Slovenije, staršem gostiteljem in vodstvom šol, Anji Štefan ter krajema Idrija in Nova Gorica.

*Rut Zlobec
in Tatjana Bukvič*

UČENCI SE SPOZNALI Z VODNIM AGENTOM

Učenci dopolnilnega pouka slovenščine so se 26. junija 2017 spoznali z vodnim agentom v Novem Sadu. Vodja projekta Jože Cvetko in predstavnica projekta v Srbiji Majda Adlešić sta učencem nazorno predstavila pot vode od zajetja do doma in potem do čistilne naprave. Poudarila sta pomen varčevanja z vodo. Učencem se je zdel posebej zanimiv števec na pipi. Projekt na šolah v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji je prinesel dobre rezultate. Na nekaterih šolah se je poraba vode zmanjšala za 20 do 30 %.

Andrej (10 let): »Tudi na naši šoli smo se pogovarjali o porabi vode. Prej, kadar sem si umival zobe, sem pustil, da voda kar teče. Zdaj pa vodo med ščetkanjem zaprem in si zobe potem splaknem.«

Adrian (10 let): »Grozno, koliko pitne vode porabimo za splakovanje stranišča.«

Petra (8 let): »Mi v stranišče ne mečemo odpadkov, mogoče samo kakšno juho.«

Dora (10 let): »Zanimivo je, kako se umazana

voda prečisti, ko potuje med različnimi plastmi.«

Po predstavitvi projekta so bili učenci nagrajeni – eno uro so se lahko brezplačno igrali v zabaviščnem parku. Ponosni smo na plemenito poslanstvo slovenskega projekta Vodni agent in mu želimo srečno pot še naprej. Projekt so podprli učiteljica Rut Zlobec, Vodni agenti Novega Sada.

*Učenci dopolnilnega pouka slovenščine
z učiteljico Rut Zlobec*

Učenci DPS z nekaterimi staršimi in vodjom projekta Jožetom Cvetkom.

NA SREDNJEŠOLSKI IZMENJAVI V LJUBLJANI

Letos marca sem se udeležila srednješolske izmenjave na Gimnaziji *Anton Aškerc* v Ljubljani. Tam sem spoznala veliko novih prijateljic. Najbolj sem se ujela s svojima cimerkama-Manco Lavrič in Nejo Grandljič, ki sta me sprejeli kot da sem ena med njimi! Več mesecev pozneje in smo še v stiku. Tudi vzgojiteljica Neža Ahčin je ves čas skrbela zame. Rada sem delala z Nejo matematiko ali pa sem raziskovala Ljubljano. S prijateljico s poletnih šol, Marijo iz Makedonije, ki sedaj študira v Ljubljani, sem bila v botaničnem vrtu. Z bratom Srđanom in Stašo iz Vrška ki je tudi bila na izmenjavi sva se pogosteje srečala. Za bivanje v dijaškem domu in prehrano mi je pomagala štipendija od Urada za Slovence po svetu in Ministrstva za izobra-

Olivera in Neja

ževanje Republike Slovenije. Vse so to izkušnje ki so me osnažile.

Besedilo in foto: Olivera Veselinov

UČENCI DS KREDARICE PRI UČENCIH DS IVAN CANKAR V SARAJEVU

Učenci DPS v Sarajevu ob alpinistični sekciji v zaprtem - vodja Aida Pašalić

V soboto 13. in v nedeljo 14. maja 2017, so se učenci dop.pouka udeležili Srečanja učencev sloven-

skega porekla v Sarajevu, v organizaciji DS Ivan Cankar iz Sarajeva. V dvodnevnem druženju so se starejši osnovnošolci in srednješolci, ki v DS Kredarica v Novem Sadu obiskujejo dopolnilni pouk slovenskega jezika, kulture in tradicije pri učiteljici Rut Zlobec, udeleževali v različnih delavnicah, se družili z vrstniki iz slovenskih društev v BIH ter spoznali slovensko društvo v Sarajevu in mestne znamenitosti. Srečanje je bilo zelo poučno z namenom negovanja slovenskega jezika in poglobljanja medsebojnih čezmejnih vezi med mladimi člani v društvih Slovencev. Gostitelji so odlično organizirali srečanje, ki so se ga razen nas, kot posebnih gostov iz DS Kredarica, udeležili učenci iz vseh slovenskih društev v BIH. Projekt je poleg DS Kredarica podprl tudi Urad za Slovence po svetu.

Besedilo in foto: Olivera Veselinov

INFORMATIVNI DAN V LJUBLJANI

Od 9-12. februarja 2017 so se učenci dopolnilnega pouka iz vseh slovenskih društev v Srbiji z učiteljicami Rut Zlobec in Tatjano Bukvič odpravili na Informativni dan na Univerzo v Ljubljani oziroma na tamkajšnje fakultete, da bi izvedeli čim več o možnostih nadaljevanja šolanja. Vmes so se ustavili na Gimnaziji in Srednji ekonomski šoli v Brežicah, si ogledali kulturnozgodovinske znamenitosti in bili na gradu Rajhenburg. V Ljubljani so jih sprejeli študentje iz Kredarice, ki že študirajo tam in jih peljali na različne fakultete, ki so jih želeli spoznati. Poleg študijskih pogojev so jim opisali kakšno je življenje in kakšne teža-

ve bodo morali premagati. Bilo je zelo poučno. Elena in Luka Polanec sta izdelala plakat z vtisi s potovanja.

Učenci DPS v gradu Rajhenburg

DOPOLNILNI POUK – ODRASLI UČENCI

VTISI S PROSLAVE

8. februarja smo slavili 20. obletnico Kredarice in Kulturni praznik Slovenije. Prirejena je akademija v SNP Novi Sad. Akademije se je udeležil minister za Slovence po svetu, veleposlanik Slovenije v Srbiji, beograjski nadškof msc. Hočevar, župan Novega Sada, predstavniki društev Slovencev Beograda, Niša, Subotice, Vrška ter drugih mest v Srbiji. Na akademiji so vročene plakete zaslužnim organizacijam in posameznikom, ki so prispevali k ustanovitvi in delu društva. Akademije sem se udeležila tudi jaz s soprogom, ker mi Kredarica veliko pomeni.

Zakaj mi Kredarica veliko pomeni?

Dolgo let sem živela in delala ter odšla v pokoj v Slovenijo, natančno povedano v Brežicah. Narava mojega delovnega mesta (pozneje funkcije) je bila takšna da sem delala–sodelovala z vsemi krajanji tako z mladino kot starejšimi. Ob dolgoletnem delu in vsakdanjimi stiki sem se navezala nanje in si pridobila veliko prijateljev. Ob odhodu iz Slovenije tj. iz Brežic vse te ljudi še po tolikih letih zelo zelo pogrešam. Z včlanit-

vijo v Društvo Kredarica imam občutek da se delno nahajam v Sloveniji. Ko pridem v sedež Društva Kredarica in me Elza dočaka prisrčno in spoštljivo ter se z njo pogovorim v slovenskem jeziku, imam občutek, da sem vsaj na kratko bila v Sloveniji. V društvu obiskujem dopolnilni pouk slovenskega jezika. Tam nas uči gospa Rut Zlobec katera me posebej spomne na Brežice ker je Brežčanka. Rut si prizadeva naučiti nas pravilni slovenski jezik in na ustrezen način spoznava s slovensko književnostjo, kulturo in zgodovino. Na pouku imamo možnost pogovarjati se slovensko, kar mi pomaga da ne pozabim slovenski jezik, ki sem se ga naučila ko sem živela v Sloveniji. Tako da se lažje pogovarjam z mojimi prijatelji po telefonu ali ko pridem v Slovenijo. Rut, Elza in Đorđe organizirajo obiske in izlete v Slovenijo tako da imam osebne stike s Slovenijo in prijatelji. V Društvu Kredarica sem spoznala še Jasmino, Zdenko, Aleksandra, Majo, Milico in druge. Skratka meni Društvo Kredarica veliko pomeni in rada vedno pridem v sedež društva.

Rumica Topić

MOJA DOMOVINA 2017

Že dolgo je minilo od mojega zadnjega obiska Slovenije. Moji spomini iz študentskih dni, ko sem se potepala po Sloveniji in obiskovala naravne lepote, so že precej zbledeli. Najprej smo si ogledali Ptuj, potem smo nadaljevali pot proti Mariboru, kamor smo prispeli proti večeru. Zelo smo bili utrujeni po dolgem potovanju. Naslednje jutro smo šli v Oplotnico, ki je vas in sedež občine blizu Maribora. Pravljica pokrajina nadmorske višine 379 m. Srečanje Moja domovina 2017 je bilo 25. junija na dan 26. obletnice

neodvisnosti Slovenije. Razen domačih pevskih zborov iz Oplotnice in okolice je gostovalo DS Kredarica iz Novega Sada z recitatorji in pevci zbora. Med recitatorji sem bila tudi jaz. Izbrala sem si ljubezensko pesem *Vedno je enako* slovenske pesnice, ki me je osvojila pri prvem branju. Po mnogih vajah z učiteljico Rut Zlobec sem brez treme dobro izgovarjala besede v pesmi in izrazila globoka čustva, ki jih nosi. Glasen aplavz je bil najboljša nagrada za moj trud. Potem je sledilo druženje z domačini. Naslednji dan

smo obiskali Maribor, ki se nahaja v objemu gozdov zelenega Pohorja na eni in slikovitih vinorodnih hribov na drugi strani, vmes pa teče reka Drava. Lepo vreme je bilo naš zaveznik, saj je po nevihti, ki nas je spremljala pri vračanju iz Oplotnice, ta dan bil pravo darilo. Sprehod, kavica na trgu v središču Maribora. S prijaznimi Mariborčani smo se pogovarjali o navadnih rečeh: zamudi avtobusa, vročini, vzniku avtobusa, ki vozi prehitro in tako naprej.

Sonja Golubović

GLOBOKO V SRCU

Uresničene sanje se mi izkažejo junija z obiskom Slovenije ob Dnevu državnosti, s prijatelji Kredarice. Tamkajšnje kraje sem zadnjič obiskala pred 42 leti. Moje priprave je spremljala razburjenost novega srečanja. Zdaj ko se je dovršilo, o mojih spominih teče mnogo lepih vtisov, zelo čudovit film.

Prva postaja-Ptuj. Beli grad osončen na modrem nebu zrcali se v mirni Dravi. Spodaj oslikane stare zgradbe razvrščene na obali, izpred njih sprehajališče in zelene vrbe. Korakali smo prek enega od treh mostov na ozke kamnite ulice, čez duri spominjajoče se preteklosti od Rimljanov do tujih graščakov, ki so gospodarili mestu. Izjemno lepo in zanimivo mesto je Ptuj. Ima ogromno mestno hišo okrašeno z zastavami in okna obraščena s cvetjem, potem staro cerkev v kateri je ravno potekal poročni obred. Blizu je

minoritski samostan, kip in množica zgradb okrašenih z ornamentami. Pogled od zgoraj z gradu na ravno Lukarijo in Dravsko jezero, Štajersko morje in modre Haloške griče v daljavi. Ja, zares, sem doživela mesto Ptuj, toliko znano s fotografij mojih dragih Ptujčanov, prijateljev s FB.

S Ptuja smo se peljali proti Mariboru, štajerski prestolnici. Pohorje, kjer sem smučala kot otrok in se spomnim najbolj modrega njegovega neba, se mi je zdaj kazalo nekako višja, močnejša gora. Cilj naše poti bila je Oplotnica. Okolje kot morje z vinogradi zasajenih gričev nad katerimi so gozdovi, njive s koruzo, pašniki in omrežje dobrih cest. Proti severu Oplotnico nadvišuje Pohorje. Množice lepih hiš in vikendov leži zgrajeno v zelenem raju. Kraj Oplotnica ima grad, nekdanji samostan. Poleg grajskega dvora teče potok, na njegovi obali sprehajališče-steza zdravja. Slovesna prireditev ob Dnevu državnosti Slovenije, ki smo se je mi udeležili, je potekala v cerkvi sv. Barbara na zelenem griču nad Oplotnico. Prireditev v cerkvi sv. Barbare, čudoviti glasovi pevcev s katerimi so tekmovali ptičji glasovi od zunaj, so se prepletali. Oplotniški prijatelji so nas takorekoč cesarsko pogostili. Veliko hvala Oplotnici za lepo doživetje in toplo gostoljubje! Ne, obetanega delčka slovenskih tal, nazaj v Novi Sad nisem prinesla. Prinesla sem si s toplimi barvami pišan film, posnet z očmi in globoko v srcu ohranjen.

Svetlana Momčilović

IN MEMORIAM

JOŽEF KOLMAN 1937-2017

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustil Jožef Kolman, po poreklu Slovenec iz okolice Brežic. Jožef je v drugi svetovni vojni ostal brez staršev in ga je usoda pripeljala v Srbijo, kjer je odrasel, se poročil in si ustvaril družino. Veliko se je selil, najdaljše obdobje svojega življenja pa je preživel v Novem Sadu. Jožef je s svojo ženo Zdenko bil od začetka aktiven član DS Kredarica, v katero je vključil svojo

družino, ki danes nadaljuje njegovo pot pri negovanju slovenstva. Bil je ponosen na svoje slovensko poreklo in bil vzor mnogim slovenskim družinam v Kredarici. Od Jožefa Kolmana so se predstavniki društva s predsednikom Ivanom Zavrtanikom poslovili in ga pospremili k zadnji poti.

Društvo Slovencev Kredarica

TIHOMIR HUZJAN 1950-2017

V 68. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil Tihomir Huzjan, po očetu Slovenec, ki je prišel v Novi Sad iz okolice Lendave iz Slovenije. Tihomir bil eden od prvih članov DS Kredarica in zvest obiskovalec vseh prireditev društva, še zlasti koncertov še posebej ponosen na hčerko Dunjo Huzjan, ki

je pred leti postala dirigentka Mešanega pevskega zbora društva, ki ga je ustanovila njegova žena Katica Juršić Huzjan. Predsednik društva Ivan Zavrtanik in člani društva so ga pospremili na zadnji poti in se z besedami zahvale poslovili od njega.

Društvo Slovencev Kredarica

Društvo se za vsestransko podporo zahvaljuje predsedniku društva Ivanu Zavrtaniku z družino, družini Kekić, Veselinov, Veriš, Maletin, Ajduković, Juršić-Huzjan, Mariji Lovrić in vsem drugim članom društva, učencem dopolnilnega pouka, pevcem obeh pevskih skupin in članom ansambla in še posebej učiteljici Rut Zlobec, Draganu Domazetovu, Aleksandru Jovanoviću, Đorđetu Veselinovu, režiserki Maji Grgić in njeni filmski ekipi ter organizacijam v Sloveniji, Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Združenju slovenska izseljenska matiča v Sloveniji, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Zavodu za šolstvo Republike Slovenije, in v Srbiji, Veľeposlaništvu Republike Slovenije v Beogradu in veleposlaniku Vladimirju Gaspariču in njegovi soprogi Majdi Zorko Gasparič, častnemu konzulu Republike Slovenije v Vojvodini Rajku Mariću, metropolitu msgr. Stanislavu Hočevanju, Nacionalnemu svetu slovenske nacionalne manjšine v Srbiji, Kulturnemu centru Novi Sad in direktorju s sodelavci, Mestni upravi Novi Sad in županu s sodelavci, Pokrajinski Vladi in Pokrajinskemu in mestnemu sekretariatu za kulturo in obveščanje, Židovski občini, Baletni šoli in Glasbeni mladini, Srbskemu narodnemu gledališču, Mestni knjižnici Novi Sad in drugim.

Bilten "Kredarica" izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Marija Lovrić- urednica, člani Elza Ajduković, Nevena Belić, Jasmina Veselinov, Nina Stanimirov Veriš, Đorđe Veselinov, Aleksandar Jovanović - tehnični urednik in priprava za tisk, Tisk: Simbol. Naklada: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev Kredarica, 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: pisarna@kredarica.org. Rešenjem Sekretarijata za informisanje br.:105/651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002. Bilten "Kredarica" upisan u Registar sredstava informisanja. Izhajanje številke je omogočil Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
061.237 (497.113 Novi Sad)
urednica Marija Lovrić.- Let.1, št.1(marec 2001)-
- KREDARICA: bilten Društva Slovencev v
Novem Sadu 2001- Ilustr.; 30cm

Tromesečno
COBISS.SR-ID 223277807

ISSN1821-1070

